

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ปริญญา

รัฐศาสตร์

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Opinions of Students toward the Constitution of 1997: A Comparative Study
between Students in Faculty of Social Science, Kasetsart University with Students
in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

นามผู้วิจัย นางสาวสวิตตรี ศิลประเสริฐ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภ คำพ่าย, ร.ค.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, M.A.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มนฤตย์พล อรุณบุญนวลชาติ, ร.ค.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์ศุพร บานชื่น, M.S.S.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วันัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กับนิสิตศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Opinions of Students toward the Constitution of 1997: A Comparative Study between
Students in Faculty of Social Science, Kasetsart University with Students
in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

โดย

นางสาวสาวิตตรี ศิลประเสริฐ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1230-3

สชาติตรี ศิลประเสริฐ 2549: ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภ ลำพาย, ร.ด. 100 หน้า
ISBN 974-16-1230-3

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และนักศึกษาคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามปัจจัยส่วนบุคคล และตามปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น
ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน โดยใช้
แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test
และ F-test โดยกำหนดระดับความนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง เห็นด้วยกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มากกว่านิสิตคณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น คือ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และ
ภูมิลำเนา

สชาติตรี ศิลประเสริฐ

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

17 / 3 / 49

Sawittree Silprasert 2006: Opinions of Students toward the Constitution of 1997: A Comparative Study between Students in Faculty of Social Science, Kasetsart University with Students in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University. Master of Arts (Political Science), Major Field: Political Science, Department of Political Science and Public Administration. Thesis Advisor: Assistant Professor Wanlop Lumpai, Ph.D. 100 pages.

ISBN 974-16-1230-3

The objectives of this research were 1) to study the level of the opinions of students in Faculty of Social Science, Kasetsart University and students in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University toward the Constitution of 1997. 2) to compare the student's opinion according to their personal factors and knowledge about the Constitution of 1997. 3) to compare student's opinion toward the Constitution of 1997 between students in Faculty of Social Science, Kasetsart University and students in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University.

The samples consisted of 398 students in Faculty of Social Science, Kasetsart University and students in Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University. The data collected by using questionnaire. The statistic tools for data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, at the 0.05 level of significance.

The result of this research founded that the level of the opinions of students in Faculty of Social Science of Kasetsart University and students in Faculty of Political Science of Ramkhamhaeng University toward the Constitution of 1997 was moderate. The factors which were affected the student's opinion were education and domicile.

Sawittree Silprasert

Student's signature

Wanlop Lumpai

Thesis Advisor's signature

17 / 3 / 06

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผศ.ดร.วัลลภ ลำพาย ประธานกรรมการ ผศ.จุฑาทิพ คล้ายทับทิม กรรมการวิชาเอก และ รศ.ดร.มนฤตย์พล อรุณบุญวาลชาติ กรรมการวิชาการ ที่กรุณาให้แนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด และ รศ.พรภิรมณ์ เชียงกุล ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อความถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ รุ่นที่ 13 ในความเป็นกัลยาณมิตร การให้ความช่วยเหลือ และการให้คำแนะนำที่ดีๆ ในการจัดทำวิจัยฉบับนี้ ตลอดจนนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณ คุณกฤษฎา ไพรวรรณ และครอบครัว สำหรับร่างกาย แรงใจ ความห่วงใย และความช่วยเหลือ ทุกด้านจนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ส่วนที่ดีมีคุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณครูอาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในด้านต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อวิเชียร ศิลประเสริฐ ที่ช่วยเหลือ และคอยสนับสนุน ทั้งร่างกาย แรงใจ และทุนทรัพย์ในการศึกษาและทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณด้วยจิตคารวะแด่คุณแม่ลำยอง ศิลประเสริฐ ผู้ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ตลอดจน ลุง ป่า น้ำ อา พี่ น้อง ทุกท่านสำหรับความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สาวิตตรี ศิลประเสริฐ

มีนาคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	44
กรอบแนวคิดในการวิจัย	45
สมมติฐานในการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	47
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	47
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	55
ผลการวิจัย	55
ข้อวิจารณ์	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะ	80
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	83
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	90
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	98
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และจำนวน สัดส่วนตัวอย่างนิสิต นักศึกษา (นิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง)	49
2 จำนวน และร้อยละของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	55
3 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	57
4 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	61
5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามเพศ	68
6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามอายุ	69
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตาม ชั้นปีที่กำลังศึกษา เป็นรายคู่	70
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามภูมิภาค	71
10	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตาม ภูมิภาคเป็นรายคู่	72
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	73
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	80
ตารางผนวกที่		
ข	ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	99

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในส่วนอารัมภบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กล่าวถึงความเป็นมาของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความตอนหนึ่งว่า (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2542: 1-2)

... โดยที่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นเวลากว่าหกสิบห้าปีแล้ว ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการยกเลิกและแก้ไขรัฐธรรมนูญหลายครั้ง แสดงว่ารัฐธรรมนูญย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมแห่งกาลเวลาและสภาวะการณ์ของบ้านเมือง รัฐธรรมนูญจะต้องกำหนดกฎเกณฑ์สำคัญที่กระจ่างแจ้ง ชัดเจน สามารถใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศและเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญได้ และโดย ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 ได้บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น... สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่ม ขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ...

ดังนั้นเห็นว่าเจตนารมณ์สำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ใหญ่ๆ ได้แก่

1. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
2. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ
3. การปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ

ทว่าภายหลังการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นเวลากว่า 8 ปี ก็พบว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็มีข้อบกพร่องอยู่ เช่นเรื่องของการสรรหาคณะกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในกรณีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และปัญหาที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ถึงความเข้มแข็งของรัฐบาลว่ามีมากเกินไปจนมีแนวโน้มที่จะเป็นเผด็จการทางรัฐสภาหรือไม่ ดังที่ เกษม (2547: 21 – 22) ให้ความเห็นไว้ว่า

... การที่แนวคิดในบ้านเราอยากเห็นระบบพรรคการเมืองของเราเป็นระบบพรรคคู่ หรือ Two – Party System อย่างอังกฤษและอเมริกันนั้น เราต้องยอมรับความจริงว่าสังคมไทยยังมีจุดอ่อนอยู่สองประการ ประการแรก ค่านิยมของลัทธิประชาธิปไตยในบ้านเรายังมิได้ฝังรากลึกแน่นหนามั่นคง อีกประการหนึ่ง ระบบพรรคการเมืองของเรายังขาดรากฐานที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างแท้จริง จุดอ่อนของสังคมไทยทั้งสองประการนี้ เปิดโอกาสให้ระบบพรรคคู่ของเราต้องล้มเหลว กลายเป็นระบบพรรคเดียวไปในที่สุด ... ในระบบพรรคคู่ในการเมืองแบบไทยๆนั้น พรรคการเมืองที่ได้โอกาสเข้าครองอำนาจก่อนจะสามารถยึดครองจักรกลและบุคลากรของการบริหารราชการแผ่นดินไว้ได้เกือบหมด ... ดังนั้น ฝ่ายนั้นย่อมสามารถผูกขาดยึดครองบ้านเมืองไว้ได้ยาวนานทีเดียว ...

จากปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมาจึงมีผู้เสนอที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในหลายประเด็นด้วยกัน

สำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีซึ่งศึกษาในสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์นั้น อาจถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความคิดเห็นต่อประเด็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อยู่แล้วเนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะเกี่ยวเนื่องในสาขาวิชาที่เรียน แต่บรรยากาศในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ ได้แก่ ระบบมหาวิทยาลัยเปิด และ ระบบมหาวิทยาลัยปิด นั้นมีความแตกต่างกันอยู่ ซึ่งสิ่งนี้อาจทำให้ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างระบบกันมีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ต่างกัน

ทั้งนี้ ในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยปิดที่มีจำนวนนิสิตมากที่สุด และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่มีจำนวนนิสิตมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548) ทั้งสองมหาวิทยาลัยจึงจัดเป็นมหาวิทยาลัยเปิดและปิดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ทำให้มีโอกาสที่จะมีนิสิตนักศึกษาที่มีความหลากหลาย

หลายจึงมีอยู่สูง นอกจากนี้แล้วบรรยากาศในการเรียนการสอนของระบบมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยปิดนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก เช่นในเรื่องของการให้ความสำคัญกับการเข้าเรียนในชั้นเรียน โดยที่ระบบมหาวิทยาลัยปิดนั้นจะให้ความสำคัญกับการเข้าชั้นเรียนมากกว่าระบบมหาวิทยาลัยเปิด นอกจากนี้แล้วบรรยากาศในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยปิดนั้นความใกล้ชิดระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนรวมทั้งการโต้ตอบซักถามก็ยังสามารถทำได้ดีกว่ามหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ชีวิตการเรียนของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยปิดมีวิถีทางที่แตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่ามีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันหรือไม่ และมีระดับความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในระดับใด และผลการวิจัยจะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามปัจจัยส่วนบุคคล และตามปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาสามารถนำไปประกอบการสร้างองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้กับนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหรือมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมายังสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงแก้ไขหรือร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป นอกจากนี้แล้ว ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางแก่ผู้ที่ทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2548 ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยจะศึกษาครอบคลุมทั้ง 12 หมวด และใช้ระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2548 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2549

นิยามศัพท์

นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2548

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2548

มหาวิทยาลัยปิด หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการจำกัดจำนวนรับนักศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นกรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยเปิด หมายถึง มหาวิทยาลัยที่ไม่มีการจำกัดจำนวนรับนักศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นกรณีศึกษา

เพศ หมายถึง ลักษณะเพศชาย หรือเพศหญิง ของนักศึกษาที่ทำการศึกษา

อายุ หมายถึง อายุของนิสิตนักศึกษาที่ทำการศึกษา ได้แก่

1. อายุ 18 - 20 ปี
2. อายุ 21 ปีขึ้นไป

ชั้นปีที่กำลังศึกษา หมายถึง ชั้นปีที่กำลังศึกษาของนิสิตนักศึกษาที่ทำการศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. ชั้นปีที่ 1
2. ชั้นปีที่ 2
3. ชั้นปีที่ 3
4. ชั้นปีที่ 4
5. มากกว่าชั้นปีที่ 4

ภูมิภาค หมายถึง ที่อยู่อาศัยของนิสิตนักศึกษาโดยแบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่

1. กรุงเทพมหานคร
2. ภาคเหนือ
3. ภาคกลาง
4. ภาคใต้
5. ภาคตะวันออก
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมายถึง รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ของไทย ที่มีผลใช้บังคับโดยสมบูรณ์ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 เป็นต้นมาโดยมีบทบัญญัติทั้งสิ้น 336 มาตรา แบ่งออกเป็น 12 หมวด ได้แก่ หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 พระมหากษัตริย์ หมวด 3 สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ หมวด 6 รัฐสภา หมวด 7 คณะรัฐมนตรี หมวด 8 ศาล หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น หมวด 10 การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ หมวด 11 การตรวจเงินแผ่นดิน และหมวด 12 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมายถึง การจดจำรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลบุคคลหนึ่งในการประเมินค่าเกี่ยวกับ
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายๆ เรื่อง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
หมายถึง การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนิสิตคณะสังคม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ประเมิน
ค่าเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
3. ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
4. ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยปิด
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

สุโท (2525: 58-59) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจาก ประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

จำเรียง (2526: 248-249) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นในวงกว้าง ซึ่งเป็นแนวความคิดเห็น สาธารณะ หรือมติมหาชน (public opinion) ว่าเป็นทัศนคติ ความรู้สึกและความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ เฉพาะกลุ่ม เกี่ยวกับประเด็นความสนใจ หรือปัญหา ประเด็นใดประเด็นหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งสาธารณมติประเด็นใดๆก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังคงลงไม่ได้ จำเป็นต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมาอภิปรายกันให้เห็นข้อดี ข้อเสีย จนในที่

สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา ส่วนอิทธิพลที่มีต่อสาธารณชนนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มคนในลักษณะหลายประการ ดังนี้

1. ภูมิหลังทางสังคม (social background) คือ กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยทั่วไปย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เยาว์ ชาวชนบทกับชาวเมือง ระหว่างผู้มีรายได้น้อยกับผู้มีรายได้สูง
2. กลุ่มอ้างอิง (reference groups) โดยปกติจะคบหาสมาคมกัน หรือกระทำการใดให้แก่ผู้ใดนั้น ความคิดที่มักจะคำนึงถึงคือมีอะไรร่วมกัน หรืออ้างอิงกันได้ เช่น มีอาชีพแบบเดียวกัน เป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน แต่ละคนย่อมกำหนดหรือระบุกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิกหรือเป็นกลุ่มที่ตนเองมีความรู้สึกว่าได้ตนเองอยู่ในกลุ่มและร่วมในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสาธารณชน
3. กลุ่มกระตือรือร้นและกลุ่มเฉื่อยชา (active and passive groups) โดยผู้ที่สนใจและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งย่อมมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ และก่อให้เกิดเป็นกลุ่มผลประโยชน์ได้ในที่สุด และสามารถมีอิทธิพลต่อสาธารณสมบัติ โดยเฉพาะการจูงใจให้คนเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ได้ ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มเฉื่อยชาที่ไม่มีบทบาทอะไรนักต่อสาธารณชน

อุทัย (2526 : 80-81) ให้ความเห็นว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผินก็มีอย่างลึกซึ้งซึ่งก็มีความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานานและความคิดเห็นต่างๆ ไปไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลานานสั้น เรียกว่า opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว

กมลรัตน์ (2527: 174-175) ได้สรุปว่าความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อ หรือค่านิยม หรือถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมในแง่ของจิตวิทยาก็กล่าวได้ว่าเจตคติ ความเชื่อและค่านิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นพฤติกรรมภายใน

นอกจากผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้น คนที่มีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีผู้ใดทราบได้เลยว่าเขามีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

นพมาศ (2534: 139) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน โดยมนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ โดยคนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

จินตนาภา (2542: 38) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นก็คือ ความเชื่อ ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น

Maier (1955: 52) กล่าวว่า

...ความคิดเห็น (opinion) เป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายข้อเท็จจริง (fact) อีกส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วจะพบเสมอเมื่อบุคคลใดเกิดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นมักมีข้ออ้างหรือการแสดงผล (justification) เพื่อสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น แต่การแสดงผลที่เกิดจากความคิดเห็นเท่านั้น มิได้ชี้ให้เห็นทัศนคติที่แท้จริงแต่อย่างใด และเขากล่าวว่า ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง เขายังชี้ให้เห็นลักษณะของการแปลความหมายดังกล่าว ขึ้นอยู่อิทธิพลของทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น เขาสรุปว่า “ความคิดเห็น” ชี้ให้เห็นถึงทัศนคติ และเราจะทราบทัศนคติได้จากการแสดงความคิดเห็นของเขาในเรื่องนั้นๆ...

Shaw and Wright (1967: 320) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจจากการประเมินค่า (evaluation judgments) หรือทัศนะ (point of view) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลของทัศนคติ

Engle and Shellgrove (1969: 593) ให้คำนิยามของความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางด้านเจตคติที่ออกมาเป็นคำพูด เป็นการสรุปหรือลงความเห็นโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่”

Good (1973: 339) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

Wahlmen (1973: 34) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นสภาวะของจิตใจที่ผ่านประสบการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้และผลักดันให้เกิดความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

Best (1977: 169) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

Isaak (1984: 203) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับ โดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วไป มีความหมายกว้างกว่า

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งถ้าความคิดเห็นนั้นติดตัวอยู่เป็นเวลานานและลึกซึ้งมากก็จะเป็นทัศนคติเฉพาะเรื่องที่แคลงไป ดังนั้น ความคิดเห็นอาจเป็นผลของทัศนคติจากบุคคลในบางส่วน และความคิดเห็นของบุคคลนั้นยังเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของบุคคลด้วย เช่น ภูมิหลังของครอบครัว พื้นความรู้ กลุ่มปะทะสังสรรค์ ประสบการทำงาน สถานการณ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่บุคคลนั้นได้รับ และการได้รับอิทธิพลจากกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นได้ ดังนั้นความคิดเห็นของบุคคลนั้นอาจจะสอดคล้องกัน หรือแตกต่างกันได้จากปัจจัยต่างๆ ได้หลายประการ

องค์ประกอบของความคิดเห็น

อภิวุฒิ (2540: 14-15) ได้กล่าวถึงทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคลไว้ว่ามีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) คือ การเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ หู ตา จมูก ลิ้น และกาย หู ตา เป็นส่วนประกอบทางร่างกายที่ทำให้เกิดทัศนคติมากที่สุด จากการได้เห็น ได้ยิน แล้วสร้างสมเป็นเรื่องราวต่างๆ เข้าสู่สมอง โดยสมองเป็นส่วนกำหนดความคิดแยกแยะเหตุผลออกมาเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ

2. ความรู้สึก (Affective) เป็นความรู้สึกที่แสดงออกมาเองเพื่อบ่งบอกถึงความรัก ความโกรธ หรือความเกลียดชัง ต่างๆ

3. พฤติกรรม (Behavior) เป็นการแสดงออกต่างๆ ที่สามารถสังเกตได้จากองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการของทัศนคติที่กล่าวมาข้างต้น ทัศนคติเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบพื้นฐานเหล่านี้ จนก่อให้เกิดการจัดรูปแบบต่างๆ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล การเลียนแบบในสังคมและการปรับตัวให้เข้ากับสังคมโดยมีผลเกี่ยวเนื่องถึงการจงใจ การเรียนรู้ และการรับรู้เป็นจิตวิทยาทางสังคม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงออกในด้านความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ดังนั้นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของความคิดเห็นในสิ่งนั้นๆ ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้สรุปได้ดังนี้

บุญธรรม (2520: 72) สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำตัวบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน และการติดต่อระหว่างบุคคล นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

สรรพคุณ (2533: 11) ได้สรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้นๆ มีความรู้ในเรื่องต่างๆเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นคนที่มีความรู้มากก็จะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุและมีผล

1.3 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

1.4 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ ที่มีต่อผู้อื่นและต่อสังคม หรือกลุ่ม เป็นส่วนรวม

1.5 ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่

2.1 การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้หรือรับเอาระเบียบ วิธี กฎเกณฑ์ ค่านิยมต่างๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมากเพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ต้องยอมรับหรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสื่อที่สร้างความคิดทั้งด้านบวกด้านลบ

Foster (1952: 119) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสิ่งเดียวกัน จึงไม่จำเป็นต้องคล้ายคลึงหรือเหมือนกันเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยเหล่านี้มีผู้เสนอความคิดไว้ว่าความคิดเห็นเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ ที่บุคคลมีต่อสิ่งของบุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์
ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น ค้นเคย อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง
และจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่ายหรืออ่านจากหนังสือ โดยไม่ได้พบเห็นข้อเท็จจริง ถือว่าเป็น
ประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มชนมีค่านิยม และการ
ตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน คนแต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน

ความคิดเห็นต่างๆ ของคนเรานั้น เกิดได้จากการปะทะ สังสรรค์ ประจำวันของเขา และคน
เราก็มีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ ภูมิหลังของแต่ละคนย่อมส่งผลถึงการที่คนเรากระทำตอบ สนอง
ต่อเหตุการณ์และเกิดความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ

จากแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แต่ละบุคคลให้แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิ
พลต่อความคิดเห็นคล้ายคลึงและเป็นไปในทำนองเดียวกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของ
บุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลย่อมได้รับมาในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าว
สามารถที่จะสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัวของบุคคล เช่น สติปัญญา ความสามารถ พื้นความรู้หรือ
การศึกษา ความเชื่อและสถานภาพ เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดการ
เรียนรู้และสั่งสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น สิ่งแวดล้อม ครอบครัว เพื่อน ชุมชน
สถานศึกษา สภาพแวดล้อมในงาน สื่อมวลชน ตลอดจนจากการปะทะสังสรรค์ระหว่างบุคคล
กลุ่มคน เป็นต้น

จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า ปัจจัยดังกล่าว จะแตกต่างกันตามประสบการณ์ ระบบค่านิยม และการตัดสินใจ การปะทะสังสรรค์ ในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์แต่ละสถานการณ์

การวัดความคิดเห็น

อภิวุฒิ (2540: 15) ความคิดเห็นเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากแรงงูใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างของประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ จึงมีวิธีการวัดความคิดเห็น ดังนี้

1. การฉายภาพ เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพ โดยภาพเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมา และสามารถพิจารณาได้ว่า บุคคลมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ
2. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
3. การส่งแบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลาและเงินทุนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมา แต่มีข้อจำกัดอยู่ว่าผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้
4. การให้เล่าความรู้สึก เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์และความสามารถออกมา

วิธีวัดความคิดเห็น

เนื่องจากความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็นจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้

วัลลภ (2545: 105-117) ได้เขียนในเอกสารประกอบการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่า มาตรวัดเจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S.D. Scale = Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี – เลว ขยัน – ขี้เกียจ เป็นต้น

2. วิธีลิเคิทสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +2 +1 -1 -2

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวทางเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของความคิดเห็น สูง - ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากต่ำสุดถึงสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทิศทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

สรุป ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะซึ่งอาจจะแสดงออกมาด้วยการพูด การปฏิบัติหรือการเขียน การแสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่า ก่อนการตัดสินใจแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจเป็นที่ยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ในการศึกษาแนวความคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจได้มีผู้สนใจและทำการศึกษาไว้มาก ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องมาพอสังเขป ดังนี้

ประภาเพ็ญ (2520: 16) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ในที่นี้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมายข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหามาตรฐาน เหล่านี้เป็นต้น จะเห็นว่าการจำได้หรือระลึกได้นี้ไม่ได้ใช้กระบวนการของการใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรืออาจกล่าวได้ว่าไม่ใช้ความสามารถของสมองมากนัก ซึ่งเป็นระดับของพฤติกรรมขั้นต้น

ส่วนความเข้าใจ ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ อาจจะโดยการได้ฟัง ได้อ่าน ได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ ความเข้าใจนี้จะเองจะแสดงออกในรูปของทักษะ หรือความสามารถต่อไปนี้

1. การแปล (Translation) หมายความว่า ความสามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเองซึ่งออกมาในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิมหรือออกมาในภาษาอื่นแต่ความหมายยังเหมือนเดิม
2. การให้ความหมาย (Interpretation) หมายถึง การให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ หรือข่าวสารต่างๆ ซึ่งออกมาในรูปความคิดเห็น ข้อสรุปตามที่บุคคลนั้นเข้าใจ
3. การคาดคะเน (Extrapolation) หมายถึง ความสามารถในการตีความหมายหรือคาดหว่าอะไรจะเกิดขึ้น ซึ่งความสามารถนั้นจะเกิดจากความเข้าใจสภาพการณ์และแนวโน้มที่อธิบายไว้ในข่าวสารนั้นๆ จึงสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการรักษาไว้ซึ่งข้อเท็จจริง จำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนได้

จันง (2531: 44) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการทรงรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวทั้งปวงของประสบการณ์ที่ผ่านมา รวมทั้งสิ่งที่สัมพันธ์กันกับประสบการณ์นั้นๆ ด้วย

อุทุมพร (2531: 1-11) กล่าวว่า ความรู้ ความคิด เป็นผลการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางสมองและพฤติกรรมที่แสดงออกทางสมอง เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่า เป็นผู้มีความรู้ ความคิด ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 6 ชั้น คือ

1. ความรู้ ความจำ หมายถึง ความจำ ความคิดแบบต่างๆที่เคยมีประสบการณ์มาแล้วได้ และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่างๆทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชา และที่เกี่ยวพันกับเนื้อหาวิชานั้น
2. ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะในการแปล การตีความและการสรุปอ้างอิงซึ่งจะต้องเข้าใจความสำคัญของเรื่องและสามารถดัดแปลงของที่พบเห็น
3. การประยุกต์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถนำกฎเกณฑ์ หลักการ และวิธีการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหา หรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ใหม่ได้
4. การวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการจำแนกเรื่องต่างๆให้กระจายออกเป็น หน่วยย่อย เพื่อใช้ลำดับขั้นของความคิด

รัตติกรณ (2535: 49) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความรู้ หมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริง และข้อมูลต่างๆที่ได้รับและสะสมไว้ในรูปของการจำ

Bloom (1956: 89-96) ได้อธิบายความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้ว่า “ความรู้” หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำและการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุและปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งแบ่งออกเป็นความรู้ในสิ่งเฉพาะ ความรู้ในวิธีการที่จะจัดการกระทำกับสิ่งเฉพาะ และความรู้ที่เป็นสากลและนามธรรมในแต่ละสาขาวิชา เป็นต้น ส่วน “ความเข้าใจ” นั้นเพื่อรวมจุดหมาย พฤติกรรม หรือการตอบสนองที่เป็นตัวแทนความเข้าใจของข้อความทางวรรณกรรมที่บรรจุไว้ใน การสื่อความหมาย ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท คือ การแปล การตีความ และการสรุปเพื่อทำนาย

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปความหมายคำว่า ความรู้ และความเข้าใจได้ดังนี้

ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ และโครงสร้างที่ได้จากการศึกษา หรือประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับ และสะสมไว้ในขอบเขตของปัญญา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมาย หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แล้วโดยยังความหมายเดิมเอาไว้เป็นความรู้ ในขั้นลึกซึ้ง ซึ่งเข้าใจถึงความสัมพันธ์ในส่วนประกอบย่อยต่างๆ ของเรื่องราวนั้น

การวัดความรู้

ชวาล (2516: 11, 201) กล่าวว่า การที่จะกล่าวว่าผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ที่จะนับว่าเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องใดๆ นั้นจะต้องมีพฤติกรรมทางจิตวิทยา 2 ประการ คือ จำเรื่องราวนั้นได้กับการระลึกเรื่องราวนั้นออกความจำ (Memory) เป็นฝ่ายรับเก็บไว้ในตัว ความระลึก (Recall) เป็นฝ่ายจำออกจากตัว การที่ใครกล่าวว่า “รู้แต่พูดไม่ถูก” หรือ “รู้แต่นึกไม่ออก” นั้น แท้จริงก็คือผู้ที่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเพราะเรายังไม่มีวิธีตรวจสอบว่า สมอบของผู้นั้นได้บันทึกเรื่องนี้ไว้จริงๆหรือเปล่า เราต้องอาศัยพฤติกรรมที่ผู้นั้นแสดงออกมาเป็นเครื่องชี้วัดว่าผู้นั้นเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นจริงหรือไม่ ฉะนั้นการวัดความรู้ก็คือ การวัดสมรรถภาพสมองด้านการระลึกออกของความจำนั่นเอง และวิธีการจะวัดว่าบุคคลใดจะมีความรู้ในเรื่องนั้นหรือไม่ สามารถทำได้โดยตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง วิธีการและความรู้รวบยอดของเรื่องราวนั้นๆ ให้ตอบโดยจะถามเพียงอย่างเดียว หรือครบทั้ง 3 อย่างก็ได้ ถ้าสามารถตอบถูกต้องก็เรียกว่าเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ถ้านึกไม่ออกหรือลืมหรือตอบผิดก็เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ จึงอาจกล่าวได้ว่าคนที่มีความรู้ คือ ผู้ที่จำเนื้อเรื่อง วิธีการ และความรู้อรวบยอดของเรื่องนั้นได้ ก็สามารถระลึกทั้ง 3 สิ่งนั้นออกได้นั่นเอง

ไพศาล (2526: 96-104) กล่าวว่า การวัดความรู้ความจำ เป็นการวัดความสามารถในการระลึกได้ (Recall) เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ต่างๆ หรือเป็นการวัดความระลึกประสบการณ์เดิมที่บุคคลได้รับจากการสอน การบอกกล่าว การฝึกฝนของผู้สอนรวมทั้งจากตำรา จากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วยคำถามวัดความรู้แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดของเนื้อหาข้อเท็จจริงต่างๆ เช่น ศัพท์และนิยาม กฎและความจริงของเนื้อหาต่างๆ

2. ถามความรู้ในวิธีดำเนินการ เป็นการถามวิธีปฏิบัติ แบบแผนขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เช่น ถามระเบียบแบบแผน ลำดับขั้น การจัดประเภท และหลักเกณฑ์ต่างๆ

3. ถามความรู้รวบยอด เป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุป หรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลักขณะร่วม เพื่อรวบรวม และย่อลงมาเป็นหลักหรือหัวใจของเนื้อหาอื่นๆ

เยาเวค (2528: 99) กล่าวว่า การวัดระดับความรู้ (การวัดระดับความจำ) นั้นเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการระลึกนึกถึงเรื่องราว หรือสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เช่น ศัพท์ นิยาม (Terminology) ข้อเท็จจริง (Facts) หลักการ (Principles) กลวิธีในการแก้ปัญหา (Problem Solving Strategies) ซึ่งคำถามที่ถามในระดับนี้ก็คือ การจำ (Remembering)

จำนง (2531: 24-29) ได้กล่าวถึง แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูง สามารถที่จะจำแนกบุคคลที่มีความรู้กับบุคคลที่ไม่มีความรู้ (คนเก่ง - คนไม่เก่ง) ออกจากกันได้จริง ไม่ว่าแบบทดสอบนั้นจะเป็นแบบอัตนัยหรือปรนัย

ดังนั้น การวัดความรู้ความเข้าใจของบุคคล จึงต้องวัดทั้ง 3 เรื่อง คือ ความรู้ในเนื้อหา เข้าใจถึงวิธีการ และผลสรุปของหลักการในเรื่องนั้น ซึ่งความรู้ความเข้าใจนี้เป็นผลให้บุคคลมีความเชื่อ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างกันออกไป

ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ภายหลังการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาเป็นระยะเวลากว่า 8 ปี ก็ปรากฏว่ากลไกต่างๆ ของรัฐธรรมนูญได้ก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่มีการโง้งขานกันมากกว่ากลไกของรัฐธรรมนูญฉบับนี้แม้ว่าจะถูกสร้างขึ้นมาด้วยเจตนาอันดี แต่กลับเอื้อให้ผู้เข้ามาใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้สามารถฉ้อฉล บิดเบือนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและสร้างให้เกิดเผด็จการทางรัฐสภาขึ้น ผู้นำของฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็งมากเกินไปจนกระทั่งไม่สามารถตรวจสอบได้ กระทั่งในที่สุดกระแสการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปทางการเมืองครั้งใหม่ขยายวงกว้างออกไปทั่วประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้

การปฏิรูปทางการเมืองประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นในตัวเองที่ประชาชนชาวไทย จะได้ทำความเข้าใจเรื่องของ “รัฐธรรมนูญ” ให้มากที่สุดเท่าที่ตนเองจะพึงสามารถทำได้

ความหมายของรัฐธรรมนูญ

สำหรับความหมายของรัฐธรรมนูญนั้น ได้มีผู้ที่ให้ความหมายเอาไว้หลายแนวทาง ดังจะได้นำเสนอพอสังเขป ดังนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ดร.ปรีดี พนมยงค์) (2531: 4) อธิบายว่า “กฎหมายธรรมนูญ การปกครองแผ่นดิน” เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในแผ่นดินทั้งหลาย และ วิธีดำเนินการทั่วไปแห่งอำนาจเหล่านี้ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า กฎหมายธรรมนูญการปกครอง วางหลักทั่วไปแห่งอำนาจสูงสุดในประเทศ

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย อธิบายว่า “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” หมายถึง กฎหมายที่ กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหล่านี้ต่อกันและกัน (หยุด, 2526: 14)

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อธิบายว่า “รัฐธรรมนูญ” (Constitution) หมายถึง บรรดากฎเกณฑ์แบบแผนซึ่งจัดระเบียบทางการเมืองการปกครองภายในรัฐ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ บรรดากฎเกณฑ์แบบแผน ซึ่งสถาปนาองค์กรทำหน้าที่ที่จะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองในนามของ รัฐ กำหนดกระบวนการในการแต่งตั้งบุคคล ถ้าไปดำรงตำแหน่งเป็นองค์กรทำหน้าที่ผู้ใช้อำนาจ ปกครองในนามของรัฐรวมตลอดถึงกำหนดหลัก การทั่วไปว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ ราษฎร (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527: 23)

จากที่กล่าวถึงความหมายของรัฐธรรมนูญข้างต้นนี้อาจย่อเป็นใจความสำคัญได้ว่า “รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งกำหนดการจัดระบบการปกครองของประเทศและ รับรองสิทธิเสรีภาพบางประการของประชาชนในประเทศนั้นๆ”

สำหรับบทบัญญัติที่สำคัญของรัฐธรรมนูญ โดยทั่วนั้นจะบัญญัติรากฐานสำคัญในการ ปกครองประเทศไว้ 3 ทาง คือ

บัญญัติถึงอำนาจในการพิจารณาออกกฎหมายที่เรียกว่า อำนาจนิติบัญญัติ
 บัญญัติถึงการใช้อำนาจตามกฎหมายในการปกครองประเทศที่เรียกว่า อำนาจบริหาร
 บัญญัติถึงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เรียกว่า อำนาจตุลาการ

นอกจากนี้แล้วยังกำหนดรูปของรัฐว่าจะป็นรัฐเดี่ยวหรือเป็นรัฐรวม และกำหนดฐานะ
 ประมุขของรัฐว่าประมุขของรัฐจะเป็นพระมหากษัตริย์ มหจักรพรรดิ หรือประธานาธิบดี รวมไปถึง
 ถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่พลเมือง เป็นต้น

ที่มาของรัฐธรรมนูญ

โกวิท (2546: 83-85) ให้ความเห็นเกี่ยวกับที่มาของรัฐธรรมนูญว่ารัฐต่างๆ ในโลกนี้ได้รั
 ธรรมนูญมาโดยวิธีการต่างๆ 4 วิธี ดังนี้

1. โดยการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป (Gradual Evolution) หรือเราอาจจะเรียกอีก
 อย่างหนึ่งว่าการวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญก็ไม่ผิดนัก จากศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า (Evolution)
 นั้นแปลว่า การวิวัฒนาการซึ่งค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ เช่น การวิวัฒนาการของมนุษย์นั้น
 อาจจะค่อยๆ เปลี่ยนจากลิง ซึ่งกินเวลานับพันๆ ปี ซึ่งมาจากทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วิน การ
 วิวัฒนาการนี้ผิดกับการปฏิวัติ (Revolution) เพราะการปฏิวัตินั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและ
 มักมีการใช้กำลังบังคับด้วย

2. โดยการปฏิวัติ (Revolution) หรือ รัฐประหาร (Coup D'Etat) ก่อนอื่นจำต้องแยกศัพท์
 สองคำนี้ คือ ปฏิวัติและรัฐประหารออกจากกันให้แจ่มแจ้ง กล่าวคือ การปฏิวัติ คือ การเปลี่ยนแปลง
 อย่างขนานใหญ่ อย่างรวดเร็วแทบจะเรียกได้ว่าจากหน้ามือเป็นหลังมือ การปฏิวัติเป็นการล้มล้างรัฐ
 บาลโดยใช้กำลังรุนแรงและประชาชนเป็นผู้ทำการปฏิวัติเป็นส่วนรวม ส่วนการรัฐประหาร คือ
 การยึดอำนาจของกลุ่มบุคคล เช่น คณะทหาร เป็นต้น การกระทำรัฐประหารนั้นเป็นการล้มล้างรัฐ
 บาลซึ่งเพ่งเล็งถึงตัวบุคคลในคณะรัฐบาลเท่านั้น

การปฏิวัติอาจเกิดขึ้นเมื่อประชาชนมีความไม่พอใจรัฐบาลที่ปกครองอย่างรุนแรง และไม
 สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงรัฐบาลคณะนั้นได้โดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายตามระบอบการปกครอง
 ที่มีอยู่ เมื่อประชาชนถูกบีบบังคับหนักเข้าและเห็นว่าระบอบการปกครองควรจะต้องเปลี่ยนแปลง

ไปสู่การปกครองระบอบใหม่จึงเกิดการปฏิวัติขึ้น เมื่อมีการปฏิวัติก็อาจจะเกิดสงครามกลางเมือง หรือเกิดการจลาจลขึ้นจนกว่าจะมีรัฐบาลที่มั่นคงมาทำการปกครองประเทศ บางครั้งผู้ที่มีอำนาจอยู่ระหว่างปฏิวัติได้จัดให้มีการร่างรัฐธรรมนูญออกมาใช้บังคับ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของรัฐจากอย่างหนึ่งมาเป็นอย่างอื่น เช่น รัฐธรรมนูญจากการปฏิวัติของฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 ส่วนรัฐธรรมนูญซึ่งได้มาจากการรัฐประหารนั้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ รัฐธรรมนูญในประเทศไทยซึ่งมีอยู่หลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญฉบับที่ 13 ซึ่งเป็นผลมาจากการรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พุทธศักราช 2501

3. โดยการยกร่าง (Deliberate Creation) รัฐธรรมนูญที่มีกำเนิดมาจากการยกร่างนี้ส่วนมากมักเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีรัฐใหม่เกิดขึ้น หลังจากที่มีรัฐใดรัฐหนึ่งได้รับเอกราชหลุดพ้นจากสภาพการเป็นอาณานิคมของอีกรัฐหนึ่ง

4. โดยพระมหากษัตริย์พระราชทานให้ (Grant) รัฐส่วนใหญ่ในทวีปเอเชียและยุโรปตามประวัติศาสตร์มักจะมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ กษัตริย์อยู่เหนือกฎหมาย กษัตริย์มีอำนาจอย่างไม่มีขอบเขต เป็นเจ้าชีวิต เป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างในรัฐ ต่อมากษัตริย์อาจมีความคิดว่าควรจะมีการกำหนดอำนาจของพระองค์และวิธีการใช้อำนาจให้เป็นที่น่าพอใจ อาจจะเพราะกษัตริย์เห็นว่าวิธีการอื่นอันจะนำมาซึ่งความเจริญของรัฐ ดังเช่น พระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ 5 ไม่เพียงแต่ให้ข้าราชการถือน้ำพิพัฒน์สัตยาเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์เพียงฝ่ายเดียว แต่พระองค์ท่านก็ทรงปฏิญาณต่อประชาชน ข้าราชการว่าจะปกครองโดยธรรมกษัตริย์บางพระองค์ทรงกำหนดพระราชอำนาจเนื่องจากถูกบังคับ หรือทำเพื่อการต่อรองกับขุนนางและประชาชน

รัฐธรรมนูญซึ่งถือกำเนิดมาจากการที่พระมหากษัตริย์พระราชทานให้ มีลักษณะที่กษัตริย์ทรงยินยอมจะใช้อำนาจตามวิธีที่กำหนดไว้หรือผ่านองค์กรที่กำหนดไว้ รัฐธรรมนูญนี้อาจถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตามความประสงค์ของกษัตริย์ แต่ในบางกรณีกษัตริย์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญในบางระบอบไม่ได้ นอกจากจะได้รับความยินยอมจากประชาชน

ประวัติศาสตร์ของรัฐธรรมนูญในประเทศไทย

หากกล่าวในทางทฤษฎีอย่างกว้างแล้วก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พุทธศักราช 2475 คนไทยก็มีรัฐธรรมนูญมาก่อนหน้าแล้ว ดังที่ เสนีย์ (2509: 593–684) ให้ความเห็นว่า

การปกครองบ้านเมืองของพ่อขุนรามคำแหงแห่งกรุงสุโขทัยซึ่งปรากฏในศิลาจารึกย่อมถือเป็นรัฐธรรมนูญเช่นกัน โดยถือว่าเป็นปฐมรัฐธรรมนูญของไทย เนื่องจากหลักเกณฑ์ของสิ่งที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญหมายถึงแต่เอกสารที่เกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง อันมีลักษณะเป็นสัญญาประชาคม คือเป็นกฎหมายสูงสุดผูกมัดให้ผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมืองใช้อำนาจภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อความในศิลาจารึกถือว่าเป็นประกาศปฏิญาให้ไว้เมื่อประมาณ พุทธศักราช 1826 ว่ากัน ในรูปจะเกณฑ์ให้เหมือนกับรัฐธรรมนูญปัจจุบันไม่ได้ แม้ในปัจจุบันนี้ประเทศอังกฤษ ซึ่งยอมรับนับถือกันว่าเป็นมารดาของประชาธิปไตย ก็ยังไม่มีรัฐธรรมนูญใช้เป็นลายลักษณ์อักษรได้แต่อาศัยประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยใช้กันมา

ประเด็นที่ว่า ศิลาจารึกเป็นสัญญาประชาคมหรือไม่ ได้เปรียบเทียบกับแมกนาคาตา (Magna Carta) ที่คนอังกฤษถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของเขาไม่มีบอกไว้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญ แต่เขาถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญเพราะมีข้อสัญญาผูกมัดพระเจ้าแผ่นดินในประการต่างๆ เช่น จะต้องไม่เก็บภาษีโดยไม่ให้คนทั้งหลายเห็นชอบด้วย พระเจ้าจอห์นเก็บภาษีริดไถคนมาาก แมกนาคาตาจึงมีข้อความผูกมัดจำกัดอำนาจเข้าไว้ แต่พ่อขุนรามคำแหงไม่ได้รังเกียจ หากแต่ประสิทธิประสาทเสรีภาพแห่งทวยราษฎร์ด้วยพระทัยไมตรี ข้อความในศิลาจารึกจึงไม่มีลักษณะผูกมัดแข็งแกร่งเหมือนในแมกนาคาตา

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงถือว่าเป็นสัญญาประชาคม เช่นที่ประสิทธิ์ประสาทไว้ว่า พ่อเมืองจะไม่เอาจอบในไพร่ ป่าหมาก ป่าพลู ใครสร้างไว้ได้แก้มัน ผู้ใดล้มหายจากทรัพย์สิน ท่านไว้แก่ลูกมันสิ้น การปกครองบ้านเมืองยังให้ฝูงท่วยถือบ้านถือเมือง การปกครองกันเอง ข้อความเหล่านี้จารึกไว้เป็นที่เปิดเผยแก่คนทั้งหลาย ดังที่กล่าวว่า “สถาปนาไว้จึงทั้งหลายเห็น” การประกาศปฏิญาประชาคม โดยลักษณะที่กล่าวนี้ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช จึงเห็นว่า มีผลผูกมัดพ่อขุนรามคำแหงเช่นเดียวกับที่แมกนาคาตา มีผลผูกมัดต่อพระเจ้าจอห์น

เมื่อพิจารณาตามความหมายดังกล่าว ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงเป็นรัฐธรรมนูญไทยฉบับแรกไม่ต่างกับกับแมคนาคาตาของพระเจ้าจอห์น ซึ่งคนอังกฤษถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของเขา

แต่หากกล่าวเฉพาะสำหรับคำว่า “รัฐธรรมนูญ” แล้ว ประเทศไทยเริ่มรู้จัก นับตั้งแต่มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งแรก เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 โดยในเบื้องต้นนั้นเรียกว่า “พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2547” ต่อมาประมาณ 6 เดือน ก็ได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองประเทศฉบับใหม่ขึ้น เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475” โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2475

คำว่า “รัฐธรรมนูญ” เป็นถ้อยคำที่ดัดแปลงมาจากคำว่า “พระธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน” พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงษ์ประพันธ์ (ดำรงพระยศเป็น หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร ในขณะนั้น) ได้ทรงบัญญัติศัพท์คำนี้ขึ้น โดยทรงอธิบายว่า คำว่ารัฐธรรมนูญตามรากศัพท์แปลว่า “ระเบียบอำนาจหน้าที่ในการปกครองแผ่นดิน” เพื่อให้เป็นศัพท์ขลัง สมควรแก่สภาพที่ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายสูงสุดของประเทศ คำว่า รัฐธรรมนูญ แปลมาจากคำว่า Constitution ซึ่งเป็นภาษาฝรั่ง เพราะถือว่าการปกครองแบบนี้เอาตัวอย่างมาจากฝรั่ง ประเทศไทยจึงรู้จักคำว่า รัฐธรรมนูญ ตั้งแต่นั้นมา (คันถ์ชิต, 2515: 2)

ประวัติและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2475 – 2540)

รัฐธรรมนูญของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มีจำนวนรวมถึง 16 ฉบับ มีลำดับการประกาศใช้ และสาระสำคัญแต่ละฉบับดังนี้ (เดโช, 2541: 16-38)

ฉบับที่ 1 พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญฉบับแรกสุดนี้ได้ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2475 มีบทบัญญัติทั้งสิ้นรวม 39 มาตรา คณะราษฎร 99 คน ผู้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองของบ้านเมืองที่มีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช และเปลี่ยนให้มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์อยู่ใต้ธรรมนูญการปกครองเป็นผู้กร่าง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับสำคัญนี้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้อยู่เพียง 5 เดือนกับ 13 วัน ก็ถูกยกเลิกไป เพราะมีการพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวรขึ้นใช้แทนฉบับชั่วคราว เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2549

สาระสำคัญ คือ การกำหนดรูปของรัฐไว้ให้เป็นราชอาณาจักร เป็น รัฐเดี่ยว จะแบ่งแยกไม่ได้ และกำหนดรูปแบบการปกครองไว้เป็นระบบรัฐสภา มีสภาเดียว และมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข และทรงใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนผ่านทางรัฐสภา

ฉบับที่ 2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับถาวรฉบับแรก ได้ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2475 มีบทบัญญัติรวมทั้งสิ้นเพียง 78 มาตรา และมีการประกาศเป็นรัฐธรรมนูญถาวรฉบับแรก ขึ้นในวันที่ 10 ธันวาคม 2475 ในการนั้นได้มีการประกอบรัฐพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จออกประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจกสินหาสน์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ท่ามกลางอุดมสันนิบาตบนพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งต่อมาภายหลังทางราชการก็ได้กำหนดให้วันที่ 10 ธันวาคม เป็นวันพระราชทานรัฐธรรมนูญของไทย

สาระสำคัญ คล้ายคลึงกับรัฐธรรมนูญฉบับที่ 1 เหตุที่คล้ายคลึงกันก็เพราะว่า สภาผู้แทนราษฎรที่เป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลสำคัญของคณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองทั้งสิ้น นั่นคือ การคงรูปแบบการปกครองในระบบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเอาไว้ และกำหนดให้มีคณะรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดินโดยให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอีก 14 คน จากจำนวนทั้งสิ้นไม่เกิน 20 คน มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมกันเป็นคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีได้ และนายกรัฐมนตรีก็มีอำนาจยุบสภาได้เช่นกัน วิธีการเช่นนี้ถือเป็นหลักการถ่วงดุลอำนาจระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหาร อันถือเป็นหลักสาระสำคัญของระบบรัฐสภาหลักหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้บังคับอยู่ยาวนานถึง 13 ปี 4 เดือนกับอีก 29 วัน โดยที่ในระหว่างเวลาดังกล่าวได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถึง 3 ครั้ง และได้สิ้นสุดการใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ลงไปเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2489 เพราะเหตุที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทสองจำนวน 6 คน ได้ยกร่างเสนอญัตติให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ได้โดยอ้างเหตุผลในการเสนอในครั้งนี้ว่า เพราะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาที่เหมาะสมเป็นสำคัญ

ฉบับที่ 3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2489 มีบทบัญญัติรวมทั้งสิ้น 96 มาตรา รัฐธรรมนูญฉบับนี้เกิดมาจากการริเริ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่หนึ่งจำนวน 6 คนร่วมกันเสนอญัตติเข้าสู่การพิจารณาของสภา โดยได้อ้างเป็นเหตุผลในการเสนอว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ที่ใช้กันอยู่นั้น ได้ใช้

งานกันมาเป็นเวลานานถึง 14 ปีแล้ว ภาวะการณ์ของบ้านเมืองก็ได้เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว สมควรที่จะได้ปรับปรุงกันใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังคงอยู่ที่การยึดถือระบบรัฐสภาเป็นหลัก แต่กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา สมาชิกทั้งสองสภาให้มาจากการเลือกตั้งจากราษฎร เว้นแต่ในวาระ 6 ปีแรกเท่านั้น ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นจำนวน 600 คน จากผู้มีคุณสมบัติที่สูงกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือเป็นผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเคยเป็นข้าราชการและดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังรับรองการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นไว้เป็นครั้งแรกอีกด้วย รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรที่มีอายุสั้นที่สุด คือ มีเวลาได้ใช้อยู่เพียง 18 เดือนเท่านั้น เพราะเกิดรัฐประหารขึ้นในเมือง โดยอ้างเหตุเอจากภาวะเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่ตกต่ำสุดขีดมาเป็นข้ออ้างในการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490

ฉบับที่ 4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2490 มีบทบัญญัติรวมทั้งสิ้น 98 มาตรา รัฐธรรมนูญฉบับนี้จัดร่างขึ้นมาโดยคณะรัฐประหารจึงใช้คำว่า ชั่วคราว กำกับไว้ด้วย

สาระสำคัญ คือ การให้เปลี่ยนชื่อ วุฒิสภา เป็นวุฒสภา ทั้งที่ในความเป็นจริงยังไม่เคยได้มีวุฒสภากันมาก่อนเลย วุฒสภานั้นพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งขึ้น มีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนคณะรัฐมนตรีให้มือน้อย 15 คน และอย่างมากไม่เกิน 25 คน สำหรับนายกรัฐมนตรีนั้น ให้ประธานอภิรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และนับเป็นครั้งแรกของรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติให้มีคณะอภิรัฐมนตรี จำนวน 5 คน เพื่อทำหน้าที่ถวายคำปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้สิ้นสุดการใช้ลงเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2492 เพราะเหตุที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรใหม่ขึ้นมาแทน

ฉบับที่ 5 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้โดยคณะอภิรัฐมนตรี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อยู่ในขณะนั้น ประกอบด้วยบทบัญญัติรวมทั้งสิ้น 188 มาตรา และนับเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ได้ยกร่างขึ้นโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สาระสำคัญ คือ การยึดถือระบบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเป็นหลัก และคงรับเอาหลักการสำคัญๆ ของรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ มาใช้ด้วย และคงรับเอาหลักการสำคัญๆ ของรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ มาใช้ด้วย เช่น การห้ามข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเวลาเดียวกัน กับให้คงมีวุฒิสภาซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี ส่วนที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่นั้น เป็นการเพิ่มบทบัญญัติในเรื่องสิทธิเสรีภาพ และการประกันพระราชสถานะของพระมหากษัตริย์ โดยได้บัญญัติห้ามไม่ให้ฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา กับทั้งให้วุฒิสภามีอำนาจยับยั้งร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย รัฐธรรมนูญฉบับที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ร่างขึ้นเป็นครั้งแรกนี้มีอายุใช้งานอยู่ได้ไม่นานนัก กล่าวคือ มีเวลาการใช้งานอยู่เพียง 2 ปี 8 เดือนกับอีก 6 วัน เท่านั้น แล้วก็ถูกยกเลิกไปโดยคณะรัฐประหาร

ฉบับที่ 6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2495 ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น 123 มาตรา มีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ คณะรัฐประหารได้นำเอาหลักสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง โดยให้เหตุผลว่า รัฐธรรมนูญฉบับนั้นเหมาะสมกว่าฉบับอื่นๆ ที่เคยได้ใช้กันมาแล้ว

สาระสำคัญ เหมือนกับหลักการและแนวทางในรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 แต่ได้แก้ไขเพิ่มเติมบางประการเพื่อความเหมาะสม เช่น กำหนดวิธีการลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 ออกเป็น 2 ระยะ และให้ยกเลิกไปเมื่อครบ 10 ปี นอกจากนั้นยังได้นำเอาหลักสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับที่ 5 มาใช้อีก 2 ประการ คือ การห้ามฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ไม่ว่าในกรณีใดๆ กับการให้มีคณะองคมนตรี ทำหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีโอกาสใช้เป็นเวลานานพอสมควร คือ ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2495 จนถึง วันที่ 20 ตุลาคม 2501 รวมเวลาใช้อยู่ถึง 6 ปี 7 เดือนกับอีก 12 วัน และถูกยกเลิกไปโดยคณะปฏิวัติยึด และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรขึ้นแทนในวันที่ 20 ตุลาคม 2501 นั่นเอง

ฉบับที่ 7 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 ชื่อธรรมนูญการปกครอง โดยไม่มีคำว่า “รัฐ” นำหน้า ได้นำกลับมาใช้กันอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่คณะราษฎรได้ใช้เป็นครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2475 ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้มีบทบัญญัติน้อยที่สุด คือ มีอยู่เพียง 20

มาตราเท่านั้น แต่ก็ได้เป็นรัฐธรรมนูญที่มีผลใช้บังคับกันยาวนานมาก ต้องใช้กันอยู่นานถึง 9 ปี 4 เดือนกับอีก 23 วัน ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ได้กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ และด้วยเหตุที่ว่า สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นข้าราชการประจำเสียเป็นส่วนใหญ่ และทั้งยังเป็นนายทหารประจำการถึงกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงมักเป็นที่กล่าวขวัญกันว่า รัฐบาลสมัยนั้นเป็นรัฐบาลข้าราชการแต่โดยแท้ และยังกล่าวกันอีกว่าระบอบการปกครองครั้งนั้นเป็นการปกครองระบอบอำมาตยาธิปไตยเสียมากกว่าที่จะเรียกได้ว่าเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สาระสำคัญ ที่สำคัญที่สุดคือ มาตรา 17 ที่ได้ให้อำนาจเบ็ดเสร็จแก่นายกรัฐมนตรีเพื่อกระทำการใดๆ ก็ได้ โดยเพียงแต่ได้รับมติคณะรัฐมนตรีแล้ว ซึ่งก็เท่ากับเป็นการใช้อำนาจปฎิวัติกัน ได้ตลอดเวลาของการใช้รัฐธรรมนูญการปกครองชั่วคราวฉบับนี้นั่นเอง และมาตรา 17 ของรัฐธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ทำให้เกิดประโยชน์ที่ไม่ค่อยจะน่าชื่นชมนักประโยชน์หนึ่งตามมาว่า “ข้าพเจ้าขอรับพิศชอบแต่ผู้เดียว” ซึ่งก็คือคำพูดติดปากของหัวหน้าคณะปฏิวัติเมื่อได้สั่งใช้มาตรา 17 ไปแล้วนั่นเอง ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ถูกประกาศยกเลิกไปเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2511 ด้วยเหตุที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2511 ขึ้นมาแทน

ฉบับที่ 8 ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติถึง 183 มาตราด้วยกัน มีอายุการใช้อยู่เพียง 3 ปีเศษ เกิดขึ้นมาโดยการปฏิวัติและสิ้นสุดลงไปโดยการปฏิวัติอีกเช่นกัน จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นหัวหน้าปฏิวัติและสิ้นสุดลงไปโดยการปฏิวัติตัวเองในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2541 ซึ่งมีผลทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกยกเลิกไปในที่สุด

สาระสำคัญ ยังคงยึดหลักระบบรัฐสภา โดยยังคงให้วุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อย่างไรก็ตามได้นำเอาหลักการแยกอำนาจระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารออกจากกันมาใช้เป็นครั้งแรก กล่าวคือ รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกรัฐสภาในขณะเดียวกันไม่ได้ นอกจากนี้ยังได้ใช้หลักข้าราชการประจำ มาเป็นเครื่องมือค้ำประกันเสถียรภาพของรัฐบาล โดยการไม่ห้ามข้าราชการประจำเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในขณะเดียวกัน และให้วุฒิสภามีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินได้เท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งยังบัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา และให้เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย

ฉบับที่ 9 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ธรรมนูญการปกครองซึ่งมีฐานะเป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับนี้ คงยึดแบบของรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 เป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลคณะเดียวกันนั่นเองที่เป็นผู้จัดทำขึ้นมา ธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติอยู่ 23 มาตรา ประกาศใช้ในวันที่ 15 ธันวาคม 2515 และส่งผลโยงไปสู่การเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งยิ่งใหญ่ที่นำโดยนิสิต นักศึกษา และประชาชน และซึ่งเป็นจุดหักเหของการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย ที่จะต้องบันทึกเอาไว้เป็นประวัติศาสตร์ของชาติอีกครั้งหนึ่ง วันมหาวิปโยค ที่เกิดขึ้นในเดือนตุลาคม 2516 นั้น มีผลทำให้เราได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนายกรัฐมนตรีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ซึ่งสื่อมวลชนได้พากันเรียกขานท่านในภายหลังว่า นายกรัฐมนตรีพระราชทาน และท่านเป็นผู้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 10 ซึ่งถือกันว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุดอีกฉบับหนึ่ง ในวันที่ 7 ตุลาคม 2517

สาระสำคัญ เป็นหลักการเดียวกันกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับก่อน คงแตกต่างกันเฉพาะในเรื่องการบัญญัติให้สภานิติบัญญัติทำหน้าที่ในการพิจารณาตรากฎหมาย และอนุมัติรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ร่างเสนอ กับให้อำนาจแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีได้ด้วย

ฉบับที่ 10 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2517 มีบทบัญญัติรวมทั้งสิ้นถึง 238 มาตรา รวมเวลาที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับถึง 2 ปีเต็ม กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 โดยผลของการยึดอำนาจการปกครองโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน อีกทั้งยังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ครั้งหนึ่ง ในปี 2518 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา จากที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเป็นประธานองคมนตรีให้มาเป็นนายกรัฐมนตรีแทน อนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้นำเสนอโดยได้ตั้งกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง มีจำนวน 18 คน เป็นคณะผู้ร่างรัฐธรรมนูญ แล้วเสนอให้คณะรัฐมนตรีได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ

สาระสำคัญ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรียึดเอารัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2492 มาเป็นกรอบ ฉะนั้น หลักการสำคัญก็ได้ใช้ตามรัฐธรรมนูญฉบับนั้น เช่น ในเรื่องระบบการปกครอง ก็ยึดเอาระบบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข กลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งกำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย 2 สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 240

คน แต่ไม่เกิน 300 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎร ส่วนวุฒิสมาชิกมีจำนวนเพียง 100 คนแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี และมีอำนาจควบคุมการบริหารรวมทั้งมีอำนาจทางนิติบัญญัติเกือบเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนคณะรัฐมนตรีนั้น ให้มีได้ไม่เกิน 30 คน รวมทั้งกำหนดให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอีกวุฒิสภา ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังห้ามข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาโดยเด็ดขาด เป็นที่น่าที่สังเกตว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้และการยอมรับว่ามีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าทุกฉบับที่เคยมีมา และยังเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่สองที่กำหนดให้อำนาจประชาธิปไตย เป็นของปวงชนชาวไทย ไม่ใช่มาจาก มาจากปวงชนชาวไทย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็หนีไม่พ้นการถูกล้มเลิกไป โดยการปฏิวัติในที่สุดตามเคย แม้จะคณะปฏิวัติยุคใหม่นั้นจะปรากฏออกมาในชื่อใหม่ว่า คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน โดยหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า การปฏิวัติรัฐประหารเหมือนแต่ก่อน ก็ตาม

ฉบับที่ 11 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 มีบทบัญญัติอยู่เพียง 29 มาตราเท่านั้น โดยเนื้อหาสาระแล้ว ไม่ได้แตกต่างจากธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 และ พุทธศักราช 2515 ไปสักเท่าไร อย่างไรก็ตาม แทนที่จะเรียกว่า ธรรมนูญ การปกครอง ซึ่งเป็นคำที่แสดงความเป็นชั่วคราวเอาไว้เหมือนแต่กาลก่อน กลับมาใช้คำว่ารัฐธรรมนูญ แทน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินไม่ได้ตั้งใจที่จะใช้กติกานี้ปกครองประเทศแต่เพียงระยะสั้นๆ ชั่วคราว เพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรขึ้นใหม่เท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนถึงเจตนาที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ได้แบ่งออกเป็นถึง 3 ขั้นตอนด้วยกัน โดยกำหนดเวลาไว้ขั้นตอนละ 4 ปี รวมเป็นเวลาที่จะต้องพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้สำเร็จเสียก่อนถึง 12 ปีด้วยกัน รัฐบาลที่สถาปนาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินออกแบบไว้เป็นรัฐบาลที่เรียกกันว่ารัฐบาลหอย เพราะอยู่ภายใต้การปกป้องคุ้มครองที่แข็งแกร่งของเปลือกหอย ซึ่งก็คือ สถาปนาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นั่นเอง ในที่สุด คณะปฏิวัติก็ได้ยึดอำนาจการปกครองกันอีกครั้งหนึ่ง และประกาศเลิกใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 11 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2520 รวมเวลาได้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เพียง 1 ปี 1 เดือน กับ 13 วันเท่านั้น

ฉบับที่ 12 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 ธรรมนูญการปกครองที่มีบทบัญญัติเพียง 32 มาตรา ฉบับนี้นับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 12 คณะปฏิวัติซึ่งได้ยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร รัฐธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ยังคงให้อำนาจนายกรัฐมนตรีเป็นพิเศษเหมือนกับธรรมนูญการปกครองฉบับก่อนๆ

ธรรมนูญฉบับนี้ กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อันประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน และไม่เกิน 400 คน ทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กับจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นให้แล้วเสร็จภายในปี พุทธศักราช 2521 และกำหนดให้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในปีเดียวกันนั้นเอาไว้ด้วย

ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 รัฐธรรมนูญฉบับที่ 13 นี้ มีอายุการใช้งานยาวนานอีกฉบับหนึ่ง กล่าวคือมีอายุการใช้งานยาวนานถึง 12 ปี 2 เดือน กับอีก 1 วัน แต่ก็ไม่พ้นการสิ้นสุดลงโดยการปฏิวัติเหมือนฉบับก่อนๆ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 206 มาตรา ได้ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2521

สาระสำคัญ คล้ายคลึงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2511 และ 2517 รวมกัน คือ การยึดมั่นในระบบรัฐสภา โดยกำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใด ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทนหนึ่งคน และให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กรุงเทพมหานครให้แบ่งเขตออกเป็น 3 เขตเลือกตั้ง โดยให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนใกล้เคียงกัน และมีอาณาเขตติดต่อกันเป็นเกณฑ์ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปีคณะรัฐมนตรีนั้นประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอีกไม่เกิน 44 คน รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดเรื่องพรรคการเมือง เอาไว้ค่อนข้างละเอียด และกำหนดให้เป็นลักษณะของพรรคการเมืองที่มีการจดทะเบียนและมีหลักการควบคุมกันไว้หลายประการ โดยอ้างว่าเพื่อที่จะทำให้พรรคการเมืองเข้มแข็ง

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกปฏิวัติยึดอำนาจการปกครอง และมีการล้มล้างรัฐธรรมนูญลงไป โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือใช้ชื่อย่อว่า รสช. โดยยึดอำนาจสำเร็จเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534

ฉบับที่ 14 รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญฉบับที่ 14 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2534 และใช้อยู่ยาวนานจนถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2534 ด้วยบทบัญญัติเพียง 33 มาตรา

สาระสำคัญ คล้ายกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับก่อนๆ คือการกำหนดให้มี สภานิติบัญญัติแห่งชาติมาจากการแต่งตั้ง มีจำนวน 292 คน และให้มีหน้าที่หลักในการจัดทำรัฐธรรมนูญ โดยให้คำนึงถึงการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจะมีขึ้นภายในปี 2534 นั้นด้วย ส่วนคณะรัฐมนตรี นั้น ให้ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำกราบบังคมทูลของสภารสข. และรัฐมนตรีอีกจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน และด้วยรัฐธรรมนูญฉบับที่เอง ที่ส่งผลให้ได้นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี แทน พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ถูกคณะ รสข. ปฏิวัติให้พ้นจากจวกรไป

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับนี้ ถูกเลิกใช้ไปเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2534 ด้วยเหตุ ที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นแทนอีกครั้งหนึ่ง

ฉบับที่ 15 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญฉบับนี้เกิด จากการอนุมัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จากร่างรัฐธรรมนูญที่ยกร่างเสนอโดย คณะกรรมาธิการ ยกร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 20 คน ประกอบด้วยบทบัญญัติรวม 233 มาตรา คร่าขึ้นไว้ และมีผล บังคับใช้ในวันที่ 9 ธันวาคม 2534

สาระสำคัญ ยึดมั่นในระบบรัฐสภาและกำหนดหลักอุดมการณ์ของชาติไว้เป็นสอง ประการสำคัญ คือ ประเทศไทยจะต้องเป็นรูปแบบราชอาณาจักรอันหนึ่งเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้ เป็น ประการที่หนึ่ง และประเทศไทยจะต้องยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระ มหากษัตริย์เป็นพระประมุขเป็นอีกประการหนึ่ง ทั้งสองประการนี้จะไม่ยอมให้เปลี่ยนแปลงไปใน แนวอื่นได้เป็นอันขาด ส่วนสาระสำคัญอื่นก็มี เช่น การคงมีวุฒิสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการเอาไว้อย่างเดิม แต่กำหนดให้มีจำนวน 270 คน อันเป็นจำนวนถึงสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้นได้กำหนดจำนวนตายตัวไว้เป็น 360 คน และให้มีการเลือกตั้งจากรายการโดยตรงและลับ นอก จากนี้กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และเป็นผู้รับสนองพระบรมราช โองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ส่วนคณะรัฐมนตรีให้มีได้ไม่เกิน 49 คน รวมทั้งตัวนายกรัฐมนตรี ใน เรื่องพรรคการเมือง ก็ได้กำหนดสาระไว้คล้ายคลึงกับรัฐธรรมนูญปี 2521 คือ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจะต้องสมัครในนามพรรคแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น จะสมัครอิสระไม่ได้ พรรคการเมืองจะ ดำรงความเป็นพรรคการเมืองอยู่ต่อไปได้ก็แต่โดยจะต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 120 คน และจะต้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อย 1 คน อีกทั้งยังกำหนดให้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสมาชิกภาพไปทันทีเมื่อพรรคการเมืองต้นสังกัดมีมติให้ออก หรือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค และการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะต้องได้รับอนุมัติจากพรรคที่ตนสังกัดเสียก่อนอีกด้วย นับได้ว่าเป็นการคุมเข้มพรรคการเมืองอย่างมากทีเดียว

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็ยังคงต้องเผชิญกับการเรียกร้องให้มีการแก้ไขเพื่อเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลกที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ จนกระทั่งได้นำไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์การปกครองของเรา คือ รัฐสภาได้แก้ไขรัฐธรรมนูญเสียใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มหมวดที่ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับได้นอกเหนือจากหลักการแก้ไขปรับปรุงเป็นรายมาตรา อันเป็นกฎเกณฑ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่มีอยู่เดิม จึงส่งผลให้เกิดรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ขึ้นมา รัฐธรรมนูญฉบับนี้เรียกขานกันเป็นการทั่วไปว่ารัฐธรรมนูญฉบับประชาชน และเรียกอย่างเป็นทางการว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศใช้บังคับในวันที่ 11 ตุลาคม 2540 นี้เอง

ฉบับที่ 16 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 นี้ มีประวัติความเป็นมา ดังที่ อมร (2543: 73 - 74) อธิบายว่า รัฐธรรมนูญฉบับ 2534 เป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นในสมัย ร.ส.ช. เป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้หลอกลวงประชาชนเพื่อแอบอ้างสืบทอดอำนาจเผด็จการ จึงมีการเรียกร้องให้แก้ไขกันตลอดมา แม้ในที่สุดจะได้แก้ไขแล้วถึง 6 ครั้ง ก็ยังเป็นรัฐธรรมนูญเผด็จการอยู่ จึงมีการเรียกร้องให้มีการเขียนรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ทั้งฉบับ เพื่อให้ลดอนธาคโคตรของรัฐธรรมนูญ 2534 ซึ่งได้มาจากการปฏิวัติ และเพื่อให้สถาปนาสังคมประชาธิปไตยขึ้นใหม่ เพราะมีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุการณ์นองเลือดในอนาคต หากไม่มีการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แนวความคิดนี้ได้กระจายเป็นกระแสความต้องการของประชาชนทั้งประเทศจึงก่อให้เกิดกระบวนการผลักดันให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระบวนการเมืองโดยสันติวิธี และให้ทุกพรรคที่เป็นรัฐบาลจำเป็นต้องมานับและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังบ้างไม่จริงจังบ้าง ดังที่จะได้สรุปเสนอ ดังนี้

กระแสเรียกร้อง เริ่มแผ่กว้างขึ้น พรรคต่างๆก็ยินยอมให้ความสนับสนุนเมื่อไปหาเสียงเลือกตั้งและเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปหลังเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ 35” ไม่นาน กลุ่มแกนนำองค์กรประชาธิปไตยส่วนหนึ่งเล็งเห็นว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่ดีกว่าเดิม จำต้องมีการทบทวนโครงสร้างระบบการปกครองใหม่ จึงได้มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐสภาปฏิรูปการเมืองโดยการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่โดยเร็วที่สุด

รัฐสภาในขณะนั้น ได้ตอบสนองโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาวิเคราะห์การแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยมีนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นประธาน แม้คณะกรรมการจะได้ขอเสนอให้แก่แก้ไขรัฐธรรมนูญ 25 ข้อ แต่รัฐบาล (ชวน หลีกภัย) กลับรีรอและแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย” หรือ คพป. มีศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี เป็นประธาน ทำหน้าที่ศึกษาแนวทางในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญต่อไป คพป. ได้ดำเนินการจนแล้วเสร็จเสนอเป็นรายงานต่อรัฐสภา และประชาชนทั่วไป เมื่อ เมษายน 2538 แต่รัฐบาลนายชวน ก็ได้ดำเนินการต่อแต่อย่างใด จนมีปัญหาทางการเมืองทบถมจนต้องประกาศยุบสภาเพื่อเลือกตั้งทั่วไปซึ่งทำให้ได้มีรัฐบาลใหม่ โดยการนำของนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ท่านได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อ 26 กรกฎาคม 2538 ความว่า

“จะสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน มาตรา 211 ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย”

หลังจากนั้นได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น มีนายประจวบ ไชยสาส์น เป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและนำเสนอแนวทางต่อรัฐสภา จนได้มีมติอนุมัติการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 เสร็จเมื่อ 27 กันยายน 2539 โดยแก้ไขเพิ่มเติมหมวด 12 ว่าด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยเพิ่มมาตรา 211 ทวิ ไปถึงมาตรา 211 เถกฏวิสถิติ รวม 20 มาตรา เพื่อให้มีการเขียนรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับได้โดยการมีสภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิก 99 คน โดยต้องทำรัฐธรรมนูญใหม่ให้เสร็จภายใน 240 วัน และต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย

สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จทั้งฉบับและลงมติให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 92 เสียง งดออกเสียง 4 เสียง และลาการประชุม 3 คน พร้อมทั้งส่งมอบให้ประธานรัฐสภาในวันเดียวกัน คือ วันที่ 15 สิงหาคม 2539 รวมเวลาในการจัดทำ 233 วัน นับแต่วันเริ่มสมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ รัฐสภาได้ประชุมเพื่ออภิปรายร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้ว และมีการลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ 27 กันยายน 2540 ผลการลงมติปรากฏว่าที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 578 เสียง ไม่เห็นชอบ 36 เสียง และงดออกเสียง 17 เสียง ซึ่งหมายความว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ได้ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาเป็นที่เรียบร้อยในวันที่ 27 กันยายน 2540 ประธานรัฐสภาได้นำความกราบบังคมทูลและนำร่างรัฐธรรมนูญ

บุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระ
ปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 (กณิน, 2541: 10 – 11)

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (โกวิท, 2547: 137-
149) มีดังต่อไปนี้

1. สิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต้องการที่จะปฏิรูปการเมืองให้เป็นการเมืองของพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน ดังนั้นจึงได้มีข้อบัญญัติเพื่อรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้มากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา ดังนี้ สิทธิในฐานะที่เป็นมนุษย์หรือสิทธิมนุษยชน สิทธิในฐานะที่เป็นพลเมือง การรับรองความเสมอภาคของบุคคล สิทธิในการรับรู้และให้ความเห็น การขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครอง

2. การควบคุมและตรวจสอบการเข้าสู่อำนาจรัฐและการใช้อำนาจรัฐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มุ่งที่จะทำให้ระบบการเมืองและระบบราชการมีความสุจริตเพิ่มขึ้น โดยลดการซื้อเสียง กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มระบบควบคุมทางการเมือง และสร้างองค์กรควบคุมและตรวจสอบทางกฎหมายขึ้น

3. การสร้างเสถียรภาพทางการเมือง และรัฐสภาที่มีประสิทธิภาพ รัฐบาลที่สุจริตแต่ไร้เสถียรภาพ รัฐสภาที่สุจริตแต่ไร้ประสิทธิภาพก็ไม่อาจบริหารประเทศและแก้ปัญหาของบ้านเมืองได้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดมาตรการและกลไกแก้ปัญหาไว้ได้แก่ มาตรการในการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง เช่น การเพิ่มความเข้มแข็งให้พรรคโดยระบบบัญชีรายชื่อ (ปาร์ตี้ลิสต์) และพรรคที่ได้ต่ำกว่า 5% ไม่มีสิทธิได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบบัญชีรายชื่อ มาตรการกำหนด 5% นี้ เพื่อสกัดพรรคเล็กพรรคน้อยที่เข้ามาในสภาและไม่อาจมีบทบาทได้เต็มที่ แต่อาจสร้างความไร้เสถียรภาพให้รัฐบาลได้ และปัญหารุนแรงจากรัฐบาลผสมก็จะยังเกิดขึ้น การกำหนดให้การยื่นญัตติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีทำยากกว่ารัฐมนตรีอื่น คือ ต้องใช้เสียง 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด และจะต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีใหม่มาด้วย เพื่อให้นายก รัฐมนตรีอยู่เหนือรัฐมนตรีอื่นของรัฐบาลผสม และกันการหักหลังกันเองของพรรคร่วมรัฐบาลผสม แต่การยื่นญัตติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีอื่นกระทำได้ง่าย เป็นต้น การทำให้รัฐสภามีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น หากรัฐบาลมีเสถียรภาพมากขึ้น แต่รัฐสภาไม่มีประสิทธิภาพก็อาจเกิดความไม่สมดุล

รัฐธรรมนูญ จึงพยายามสร้างให้รัฐสภามีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ให้วุฒิสภาซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายแล้วยังมีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบและถ่วงดุลผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกด้วย ทำให้วุฒิสภาเป็นเสมือน สภาตรวจสอบ ต้องมาจากการเลือกตั้งทางตรง ประชาชนซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ 1 เสียงเท่ากัน โดยให้วุฒิสภาลดจากพรรคการเมืองให้มากที่สุด

แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จะได้บัญญัติกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้การปฏิรูปการเมืองดำเนินไปด้วยดี แต่สภาร่างรัฐธรรมนูญก็ตระหนักว่า รัฐธรรมนูญจะต้องปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนไป จึงได้กำหนดให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญทำได้ง่ายขึ้น โดยกำหนดให้วุฒิสภาเสนอขอแก้ไขมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเพียง 1 ใน 5 และกำหนดให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อาจทำรายงานให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ เมื่อครบสี่ปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ เพื่อให้รัฐธรรมนูญนี้สมบูรณ์ที่สุดตามภาวะการณ์ในโอกาสต่อไป และมาตรการใดที่เป็นมาตรการใหม่ก็ได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้เพื่อให้เตรียมการให้พร้อมก่อนใช้ เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยปิด

มหาวิทยาลัยปิด

มหาวิทยาลัยปิด เป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีการจำกัดจำนวนรับนักศึกษานั้น หากพิจารณาแล้วจะพบว่า มีประวัติที่มายาวนานตั้งแต่สมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

วีระ ปรีธทอง (2544: 67-74) ได้อธิบายว่าสถาบันการศึกษาประเภทนี้เริ่มจากสถาบันสอนทักษะและวิชาชีพพระดับสูง ซึ่งมุ่งผลิตบุคลากรเพื่อรองรับงานของหน่วยงานราชการต่างๆ วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสถาบันการศึกษาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาจนถึงระดับอุดมศึกษาในขณะนั้นก็คือการปลูกฝังวินัย สร้างความเป็นปึกแผ่น ความสามัคคีในชาติและสร้างความทันสมัยแบบประเทศตะวันตก ทั้งนี้เพื่อปกป้องประเทศจากภัยคุกคามจากภายนอก ระบบการ

ศึกษาในสมัยแรกได้อาศัยระเบียบและลักษณะงานของระบบราชการ การศึกษาหลักสูตรต่างๆ ก็เน้นวิชาด้านการปกครองการบริหารด้านประเทศ

ต่อมาประเทศไทยได้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้ขยายกว้างขึ้นจากการผลิตบุคลากรเพื่อทำงานราชการไปเป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในด้านการเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีได้มุ่งผลิตบุคลากรเพื่อสนองความต้องการกำลังคนในภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว สถาบันอุดมศึกษาได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบของมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี วิทยาลัยของรัฐและเอกชน นอกจากนี้ก็ยังมีขยายตัวในรูปของการจัดตั้งวิทยาเขตเพิ่มเติม การยกระดับเป็นมหาวิทยาลัย การรวมตัวเป็นสหวิทยาลัยตลอดจนการเปิดสอนในระดับสูงขึ้นไป

มหาวิทยาลัยเปิด

ในสมัยของพันเอกพระยาพลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มีการจัดตั้ง “มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง” ขึ้น โดยผู้ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงหลักในการนี้ก็คือ หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) โดยมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองนี้เป็น การจัดการศึกษาในลักษณะของระบบมหาวิทยาลัยเปิด มีลักษณะเป็น “ตลาดวิชา” ที่ไม่จำกัด จำนวนรับนักศึกษาที่ต้องการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ทว่าในเวลาต่อมา คือ พ.ศ.2505 มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองซึ่งได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ก็ได้ เปลี่ยนไปเป็นมหาวิทยาลัยในระบบปิด คือ “จำกัดจำนวน” รับนักศึกษา

ต่อมาในปี พ.ศ.25124 มหาวิทยาลัยรามคำแหงก็ถือกำเนิดขึ้นมา โดยมีลักษณะคล้ายกับ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองในตอนแรก คือ เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดที่ไม่ จำกัดจำนวนการรับนักศึกษา เนื่องจากจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นต้องการ จัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งใหม่เพื่อโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้เป็นผล กระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการอุดมศึกษาของสภาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดไว้ว่า จะไม่มีการขยายการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มไปจากเดิมที่มีอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่จำกัดจำนวนรับนักศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย นี้

ต่อมาในสมัยของ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ สถาบันอุดมศึกษาในระบบมหาวิทยาลัย เปิดอีกแห่งหนึ่งก็ถือกำเนิดขึ้นมา คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนี้มีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงตรงที่จะเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่เน้นระบบการศึกษาทางไกลด้วยตนเอง

ความรู้เกี่ยวกับคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยปิด คือระบบ “จำกัดรับ” ที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตรแห่งแรกของประเทศไทย โดยถือกำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม เมื่อ พุทธศักราช 2460 ต่อมาได้ขยาย ยกฐานะเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และพัฒนาจนกระทั่งเป็นมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โดยมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ฉบับแรก เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2486 ในระหว่าง พุทธศักราช 2486 - 2504 มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้ 6 ฉบับ ฉบับที่ใช้นานที่สุดคือ พุทธศักราช 2511 สำหรับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2541 เป็นฉบับปัจจุบันได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 115 ตอนที่ 15 ก เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2541

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการกิจเพื่อสนองนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาลใน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน, วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, วิทยาเขตศรีราชา จังหวัดชลบุรี และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร และวิทยาเขตที่อยู่ระหว่างการจัดตั้งอีก 3 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตกระบี่ วิทยาเขตลพบุรี และวิทยาเขตสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตามศักยภาพและความต้องการของชุมชน

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เปิดสอนวิชาสังคมศาสตร์ตั้งแต่ พุทธศักราช 2486 เป็นต้นมา พร้อมๆกับการก่อตั้ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รายวิชาที่เปิดสอนในขณะนั้น ได้แก่ วิชากฎหมาย เปิดสอนอยู่ในคณะสหกรณ์ สังกัดแผนกวิชานิติศาสตร์ ส่วนรายวิชาด้านสังคมศาสตร์ก็เปิดสอน เพียงบางรายวิชา ได้แก่ สังคมวิทยาเบื้องต้น สังคมวิทยาชนบท แต่ยังไม่มีการเปิดสอนวิชาสังคมศาสตร์ล้วนแต่เป็นอาจารย์พิเศษทั้งสิ้น อาทิ ศาสตราจารย์ท่านอง สิงคาลวนิช, ดร. วิบูลย์ ธรรมวิทย์, สอนวิชาสังคมวิทยา พระชัยปัญญาสอนวิชากฎหมาย อาจารย์สุกร ผลชีวิน สอนวิชาภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ

ในปี พุทธศักราช 2510 การจัดการเรียนการสอนด้านสังคมศาสตร์ ได้วางรากฐานอย่างมั่นคงในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โดยทางมหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้ผลิตบัณฑิตหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาสังคมศาสตร์ทั่วไป) ในคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มีนิสิตคนแรกโอนมาจากคณะเกษตร และในปีการศึกษา 2510-2511 ได้รับนิสิตเข้าศึกษาครั้งแรกโดยการสอบ จำนวน 12 คน มีคณาจารย์จำนวน 11 คน การจัดการเรียนการสอน เน้นหนักไปในการให้การศึกษาทางสังคมศาสตร์แก่นิสิตคณะต่างๆ ภาควิชาอื่นๆในคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ด้วย

ต่อมาในปี พุทธศักราช 2520 ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งภาควิชา นิติศาสตร์ ขึ้นเนื่องจากมีความจำเป็นต้องเปิดสอนวิชากฎหมายเป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเลือกให้แก่บัณฑิตทั่วไป โดยเฉพาะนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ในปี พุทธศักราช 2523 มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งคณะมนุษยศาสตร์ โดยรวมภาควิชาสายมนุษยศาสตร์ เช่น ภาษาต่างๆ ซึ่งเดิมอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์และ อักษรศาสตร์ และภาควิชาปรัชญาและศาสนาจากคณะสังคมศาสตร์ เข้าร่วมไว้กับคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมาคณะสังคมศาสตร์ก็ได้ รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้แยกภาควิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ออกเป็นเอกเทศ เพื่อจะได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยอิสระจากกัน

ความรู้เกี่ยวกับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง : 2514 ถึงปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับการสถาปนาเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมาตั้งแต่ พุทธศักราช 2514 ณ บริเวณที่ดินทั้งหมดประมาณ 300 ไร่เศษ ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พุทธศักราช 2514 กำหนดให้ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา กล่าวคือ ให้เปิดรับสมัคร บุคคลเข้าเป็นนักศึกษา โดยไม่จำกัดจำนวน และไม่มีการสอบคัดเลือก นับตั้งแต่ได้รับการสถาปนา ขึ้นในปี 2514 จนถึงปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้เปิดทำการเรียนการสอนมาเป็นเวลา 31 ปีแล้ว

ตลอดระยะเวลา 31 ปี มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้พัฒนามาโดยตลอด ทั้งในด้านพัฒนาการ วิชาการ พัฒนาสังคม โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในขณะเดียวกัน ก็พัฒนาไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ทางด้านเทคโนโลยี จนปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เปิด การเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย อันได้แก่ การสอนทางไกล การเรียนการสอนแบบ e-learning การใช้คอมพิวเตอร์ในทุกระดับ งานด้านบริการและการสอน จนมหาวิทยาลัยได้ก้าวสู่ การเป็น e-University ในระดับมาตรฐานสากล

เหตุผลที่ตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสาเหตุมาจากปัญหาการขาดแคลนที่เรียนในระดับ อุดมศึกษาของประเทศไทย เพราะมหาวิทยาลัยต่างๆ มีสถานที่เรียนจำกัด ไม่สามารถรับผู้ที่เข้า ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ทั้งหมด จึงมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้วไม่มีโอกาสได้ ศึกษาต่อ ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่ ประสงค์จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้เข้ารับการศึกษาย่างทั่วถึง เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ ประกอบอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในระยะแรกเป็นสาขาวิชารัฐศาสตร์ในคณะนิติศาสตร์ พุทธศักราช 2515 และได้จัดตั้งเป็นคณะรัฐศาสตร์ เมื่อปี พุทธศักราช 2516 และได้ย้ายที่ทำการแยกจากคณะนิติศาสตร์มาเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ติดกับสนามกีฬาห้วยหมาก ซึ่งเป็นที่ทำการของคณะมนุษยศาสตร์เดิม ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พุทธศักราช 2517 ขณะนี้อาคารดังกล่าวเป็นที่ทำการของกองแผนงาน

ปัจจุบันคณะรัฐศาสตร์ ได้ย้ายมาอยู่อาคาร 5 ชั้น ซึ่งเป็นที่ทำการถาวร เมื่อวันที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2522 และได้จัดให้มีพิธีทำบุญขึ้นตึกใหม่เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2522

อาคารปัจจุบันเป็นอาคาร 5 ชั้น รูปตัวยู ตัวอาคารแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนหนึ่งเป็นห้องพักอาจารย์และสำนักงานคณะผู้บริหารอีกส่วนหนึ่งเป็นสำนักงานบัณฑิตศึกษา ห้องเรียนบัณฑิตศึกษา ห้องสมุด ศูนย์สารนิเทศ ศูนย์เอกสารทางวิชาการและศูนย์วิจัยนโยบายและการพัฒนา ศูนย์ศึกษาเอเชียตะวันออก ศูนย์ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะรัฐศาสตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐศาสตร์ และรับผิดชอบให้การศึกษแก่นักศึกษาคณะอื่น ซึ่งกำหนดให้วิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาพื้นฐาน วิชาบังคับ วิชาโทและวิชาเลือกตามนโยบายการประสานงานด้านวิชาการระหว่างสาขาของมหาวิทยาลัยอีกด้วย และยังสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการรัฐศาสตร์ และเผยแพร่ความรู้ทางรัฐศาสตร์แก่นุคคลทั่วไปอันเป็นบริการทางสังคมอย่างหนึ่ง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า และรวบรวมผลงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ พร้อมทั้งได้นำเสนอไว้ดังนี้ คือ

จุฑาภา (2543) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผลการวิจัยพบว่า อายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิฐานะ

และการร่วมประกอบกิจกรรมของชมรมของนักเรียนนายเรืออากาศมีผลต่อความแตกต่างในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

วัชร (2544) ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษาปริญญาโท พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2540 ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ความถี่ในการติดตามข่าวสารการเมือง ประเภทของสื่อ ความสนใจในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ประเภทของแรงจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ความคาดหวังต่อรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2540 ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2540 และการอ่านรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2540

สาธิต (2544) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน เทพลีลา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีต่อความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้แก่ สาขาการศึกษา และพฤติกรรมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง ซึ่งได้แก่ การรับฟังรายการวิทยุที่ชอบฟัง และเรื่องที่ชอบสนทนาในกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

พนมไพร (2545) ได้ทำการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด รวมทั้งพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

ธีระวัฒน์ (2546) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทั้งในด้านเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้น ซึ่งได้เน้นให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ว่าอยู่ในระดับใด มีตัวปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นดังกล่าว และนอกนี้ยังเป็นการชี้ให้เห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ซึ่งได้ทำการศึกษาโดยผ่านตัวแปรต่างๆ เช่น เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง การประกอบกิจกรรมของชุมชน พฤติกรรมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวแปรต่างๆดังนี้ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวน่าจะมีผล หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อไป

จากการตรวจสอบเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าตัวแปร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น ดังที่ได้มีผู้กระทำการศึกษาไว้ อาทิ ดุจดาว (2543) วัชร (2544) และธีรวัฒน์ (3546) เป็นต้น และผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Good (1977) และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาใช้เป็นรูปแบบในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้นผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร มาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 ชั้นปีที่กำลังศึกษา

1.4 ภูมิถำนา

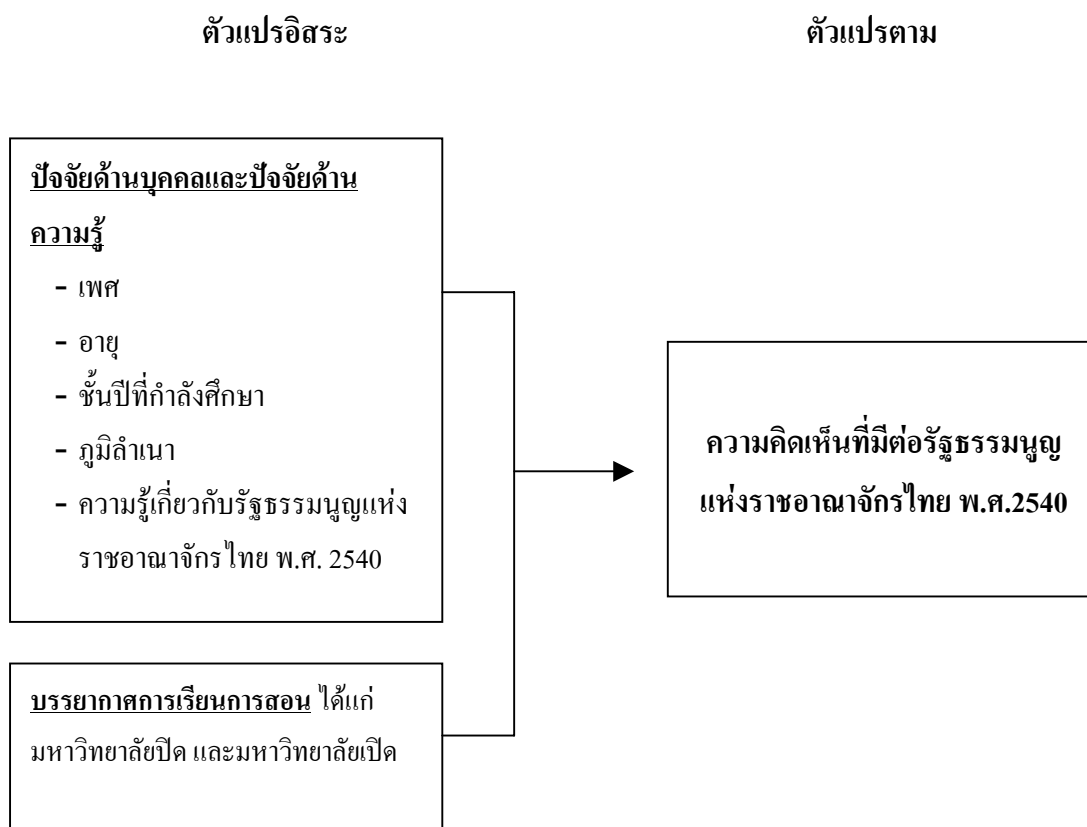
1.5 ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2. บรรยาการการเรียนการสอน ได้แก่ บรรยาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยปิด และ บรรยาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยเปิด

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.1 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.2 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.3 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.4 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีภูมิภาคนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.5 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิต นักศึกษา ที่มีบรรยาการเรียนการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวที่ได้ทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากวารสาร ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้มาซึ่งการกำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 1,407 คน และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 70,584 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 398 คน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้สูตรของ Yamane's (1973 อ้างถึงใน สุชัย, 2547: 49) โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษานี้กำหนดให้มีความเท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{71,991}{1 + 71,991 (0.05^2)} \\ &= 397.79 \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 398 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ทำการหาจำนวนประชากรที่ต้องการสุ่มในแต่ละกลุ่มซึ่งแบ่งเป็นทั้งสิ้น 2 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 199 คน และกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 199 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามภาควิชา และสาขาวิชา ตามคณะและมหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแล้ว ก็ทำการเข้าไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามภาควิชา และสาขาวิชา ตามจำนวนที่กำหนดไว้ข้างต้น

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และจำนวนสัดส่วนตัวอย่างนิสิต นักศึกษา (นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง)

(หน่วย : คน)

เกษตรศาสตร์			รามคำแหง		
ภาควิชา	จำนวนนิสิต	จำนวน สัดส่วน ตัวอย่าง	ภาควิชา	จำนวน นักศึกษา	จำนวน สัดส่วน ตัวอย่าง
ภาควิชาจิตวิทยา	340	48	สาขาการปกครอง	21,127	60
ภาควิชานิติศาสตร์	30	4	สาขาบริหารรัฐกิจ	42,312	119
ภาควิชาประวัติศาสตร์	188	27	สาขาความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ	7,145	20
ภาควิชาภูมิศาสตร์	118	17			
ภาควิชารัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์	528	75			
ภาควิชาสังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา	203	28			
รวม	1,407	199		70,584	199

ที่มา: งานบริการวิชาการ หน่วยทะเบียนนิสิต (2548) และสำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล (2548)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไปของประชากร ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ในส่วนนี้มีคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 คำถามส่วนนี้มีจำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยใช้เทคนิคมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert ซึ่งข้อความต่างๆ ที่นำมาเป็นคำถามนั้นมีทั้งคำถามที่เป็นเชิงบวกและเชิงลบ และแต่ละข้อความมี 5 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คำถามในส่วนนี้มีจำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผู้วิจัยจะให้คะแนนเป็นรายข้อ โดยให้เลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยมีคะแนน คือ ถ้าตอบถูกจะได้ “1” ตอบผิดจะได้ “0” ข้อตอบถูกได้ 1 คะแนน แล้วรวบรวมคะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การอิงเกณฑ์ในการแปลข้อมูล โดยใช้ในการพิจารณาดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{1 - 0}{2} = 0.5$$

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผู้วิจัยจะแบ่งคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.51 – 1.00 มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 0.50 มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยใช้คำถามแบบ Rating Scale เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating Scale
เกณฑ์การวัดแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยให้ระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

1. คำถามเชิงบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

2. คำถามเชิงลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน

1. จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมคะแนนทั้งหมดของแบบวัดเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเกณฑ์ของแต่ละแบบวัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่แบ่งมาตราส่วนประมาณค่าออกเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กันดังนี้ (ชินโนรส, 2543: 118)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.67 – 5.00	เห็นด้วยในระดับสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.66	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 2.33	เห็นด้วยในระดับต่ำ

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมาย เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ดังนี้

ระดับคะแนน	3.67 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
ระดับคะแนน	2.34 – 3.66	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลางต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
ระดับคะแนน	1.00 – 2.33	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ก่อนนำไปทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา และไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงในเนื้อหา
2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-Test) กับนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 30 คน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) และหาความเชื่อมั่นรวมโดยวิธีของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .748 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเป็นที่ยอมรับได้ จากนั้น จึงได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด เอกสาร ข้อมูล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสอบถามกับนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 398 คน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ช่วงเดือนพฤศจิกายน และเดือนตุลาคม 2548

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยได้ทำการลงรหัสแบบสอบถาม จากนั้นนำไปวิเคราะห์ประมวลผลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่า t-test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งตัวแปรอิสระจำแนกเป็น 2 กลุ่ม
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระจำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ชานินทร์, 2548: 201-204)

ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาที่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และแบ่งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

(n = 398)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	177	44.5
หญิง	221	55.5
อายุ		
18 – 20 ปี	173	43.5
21 ปีขึ้นไป	225	56.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	96	24.1
ชั้นปีที่ 2	97	24.4
ชั้นปีที่ 3	74	18.6
ชั้นปีที่ 4	94	23.6
มากกว่าชั้นปีที่ 4	37	9.3
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	137	34.4
ภาคเหนือ	27	6.8
ภาคกลาง	57	14.3
ภาคใต้	102	25.7
ภาคตะวันออก	22	5.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	53	13.3

จากตารางที่ 2 พบว่า นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.5) และเพศชาย (ร้อยละ 44.5) โดยส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 56.5) รองลงมา ได้แก่ อายุ 18 – 20 (ร้อยละ 43.5) ตามลำดับ สำหรับชั้นปีที่กำลังศึกษานั้น ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 24.4) รองลงมา เป็นชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 24.1) ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 23.6) ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 18.6) และมากกว่าชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 9.3) ตามลำดับ ส่วนภูมิลำเนานั้น ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 34.4) รองลงมา มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ (ร้อยละ 25.6) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง (ร้อยละ 14.3) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 13.3) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ (ร้อยละ 6.8) และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออก (ร้อยละ 5.5) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540

(n = 398)				
คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	$\bar{X}$	ระดับ ความรู้
1. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาล	362 (91.0)	36 (9.0)	0.91	สูง
2. ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดมิได้	373 (93.7)	25 (6.3)	0.94	สูง
3. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักรจะกระทำไม่ได้	187 (47.0)	211 (53.0)	0.53	สูง
4. รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอย่างน้อยสิบสองปี	362 (91.0)	36 (9.0)	0.91	สูง
5. บุคคลมีหน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	356 (89.4)	42 (10.6)	0.89	สูง
*6. บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาดมิใช่ส่งเสริม สนับสนุน ระบบสหกรณ์	207 (52.0)	191 (48.0)	0.52	สูง
*7. ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา	277 (69.6)	121 (30.4)	0.70	สูง
8. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน	376 (94.5)	22 (5.5)	0.94	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 398)

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	$\bar{X}$	ระดับ ความรู้
*9. บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	84 (21.1)	314 (78.9)	0.21	ต่ำ
10. บุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี บริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง	327 (82.2)	71 (17.8)	0.82	สูง
11. วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน	348 (87.4)	50 (12.6)	0.88	สูง
*12. อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง	245 (61.6)	153 (38.4)	0.62	สูง
13. คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการอื่นรวมกันทั้งหมด 5 คน	296 (74.4)	102 (25.6)	0.74	สูง
14. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อ ร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้พิจารณากฎหมาย	361 990.7)	37 (9.3)	0.91	สูง
15. นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันไม่ได้	368 (92.5)	30 (7.5)	0.92	สูง
*16. หากรัฐมนตรีต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้ศาลให้รอลง อาญาไว้ ความเป็นรัฐมนตรีก็สิ้นสุดลงเฉพาะตัว	134 (33.7)	264 (66.3)	0.34	ต่ำ
*17. การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษา หรือ ตุลาการอย่างน้อยถึงหนึ่งขององค์คณะ	104 (26.1)	294 (73.9)	0.26	ต่ำ
*18. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 นั้นหลัก โดยทั่วไป การค้นในที่รโหฐาน สามารถกระทำได้โดย ไม่ต้องรออนุญาตศาล	312 (78.4)	86 (21.6)	0.78	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 398)

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	$\bar{X}$	ระดับ ความรู้
19. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ	331 (83.2)	67 (16.8)	0.83	สูง
20. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้	287 (72.1)	111 (27.9)	0.72	สูง
*21. กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีเท็จ หรือ ปกปิดข้อเท็จจริงอันควรทราบ คณะ กรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องส่งเรื่องไปยังวุฒิสภา	90 (22.6)	308 (77.4)	0.23	ต่ำ
* 22. ในการลงมติของสมาชิกวุฒิสภาในการถอดถอนผู้ใด ออกจากตำแหน่ง ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่ง หนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของวุฒิสภา	98 (24.6)	300 (75.4)	0.25	ต่ำ
23. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยประธาน กรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกเก้าคน ซึ่ง พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง	321 (80.7)	77 (19.3)	0.81	สูง
*24. ผู้ติดขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องเสนอเป็นร่าง รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และให้รัฐสภาพิจารณาเป็น สี่วาระ	121 (30.4)	277 (69.6)	0.30	ต่ำ
25. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ คือ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติในปัจจุบัน	363 (91.2)	35 (8.8)	0.91	สูง
รวม				

* หมายถึง คำถามที่ตอบว่าไม่ใช่ (เป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

จากตารางที่ 3 โดยภาพรวมของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 0.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความรู้ที่มีค่ามากที่สุด คือ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดมิได้ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน ($\bar{X} = 0.94$) รองลงมา ได้แก่ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันไม่ได้ ($\bar{X} = 0.92$) อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาล, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 กำหนดให้รัฐ ต้องจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอย่างน้อยสิบสองปี, ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้พิจารณากฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในปัจจุบัน ($\bar{X} = 0.91$) บุคคลมีหน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ($\bar{X} = 0.89$) และวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน ($\bar{X} = 0.88$) ตามลำดับ

ส่วนระดับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.21$) รองลงมาได้แก่ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรทราบ คณะ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องส่งเรื่องไปยังวุฒิสภา ($\bar{X} = 0.23$) ในการลงมติของสมาชิกวุฒิสภาในการถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของวุฒิสภา ($\bar{X} = 0.25$) การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษา หรือตุลาการอย่างน้อยกึ่งหนึ่งขององค์คณะ ($\bar{X} = 0.26$) และญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และให้รัฐสภาพิจารณานี้วาระ ($\bar{X} = 0.30$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
1. การกำหนดให้รัฐธรรมนูญเป็น กฎหมายสูงสุด ของประเทศ จะทำให้ รัฐธรรมนูญมีความเหมาะสมกับ ประเทศไทย	47 (11.8)	80 (20.1)	90 (22.6)	138 (34.7)	43 (10.8)	2.88	ปาน กลาง
2. การกำหนดให้องคมนตรีต้องไม่เป็น เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และไม่ แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดๆ เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเมืองไทย	205 (51.5)	133 (33.4)	51 (12.8)	4 (1.0)	5 (1.3)	4.33	มาก
3. การที่รัฐจะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้ได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น จะสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	61 (15.3)	183 (46.0)	98 (24.6)	42 (10.6)	14 (3.50)	3.59	ปาน กลาง
4. การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับรู้หรือคัดค้านหรืออุทธรณ์ การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ที่กระทบ หรืออาจกระทบต่อตน เป็นสิ่งที่ทำให้ ประชาชน มีหลักประกันในสิทธิ เสรีภาพที่แน่นอน	139 (34.9)	176 (44.2)	76 (19.1)	7 (1.8)	-	4.12	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
5. การกำหนดให้การเลือกตั้งเป็น “หน้าที่” จะช่วยทำให้ประชาชนไป ใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น	141 (35.4)	155 (38.9)	73 (18.3)	26 (6.5)	3 (0.8)	4.02	มาก
6. การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่เสริมสร้าง และพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของ ครอบครัว ในฐานะหน่วยสำคัญสูงสุด ของสังคม จะช่วยทำให้ประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	114 (28.6)	180 (45.2)	87 (21.9)	15 (3.8)	2 (0.5)	3.98	มาก
*7. การกำหนดให้พรรคการเมืองที่ ได้รับคะแนนเสียง เลือกตั้งจากผู้มี สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในส่วนของ บัญชีรายชื่อพรรคการเมืองไม่ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้รับ ส.ส.จากระบบ บัญชีรายชื่อเลย เป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรม สำหรับพรรคการเมืองพรรคเล็ก	18 (4.5)	32 (8.0)	163 (41.0)	139 (34.9)	46 (11.6)	2.60	ปาน กลาง
8. การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมือง พรรคใดพรรคหนึ่งแต่เพียงพรรค เดียว นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 90 วัน จะช่วยพัฒนาพรรคการเมือง ไทยให้มีความเป็นสถาบันมากขึ้น	72 (18.1)	148 (37.2)	131 (32.9)	41 (10.3)	6 (1.5)	3.60	ปาน กลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
9. การกำหนดให้สมาชิกภาพของ ส.ส. ต้องสิ้นสุดลง เมื่อพ้นจากการ เป็นสมาชิก พรรคการเมือง จะทำ ให้พรรคการเมืองสามารถควบคุม วินัยของลูกพรรคได้มากขึ้น	64 (16.1)	152 (38.2)	124 (31.2)	49 (12.3)	9 (2.3)	3.54	ปาน กลาง
10. การห้ามมิให้ ส.ว. สังกัดพรรค การเมือง จะช่วยให้วุฒิสภาสามารถ ทำหน้าที่กลั่นกรองการทำงานของ ส.ส. ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ ฝักใฝ่ฝ่ายใด	153 (38.4)	150 (37.7)	72 (18.1)	18 (4.5)	5 (1.3)	4.08	มาก
*11. การกำหนดให้เป็น ส.ว. เกิน 1 วาระแล้วสมัครเป็น ส.ว.วาระที่ 2 ติดต่อกันไม่ได้ นั้น เป็นการจำกัด สิทธิทางการเมือง	28 (7.0)	86 (21.6)	134 (33.7)	108 (27.1)	42 (10.6)	2.88	ปาน กลาง
12. การกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาทำการหา เสียง จะทำให้สามารถทำหน้าที่เป็น กลาง เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ โดยรวม	82 (20.6)	171 (43.0)	116 (29.1)	18 (4.5)	11 (2.8)	3.74	มาก
*13. การกำหนดให้การขอเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ต้องมี ส.ส. ร่วมลงชื่อไม่น้อย กว่า 200 คน เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะอาจทำให้เกิดเผด็จการในรัฐสภา	18 (4.5)	41 (10.3)	129 (32.4)	138 (34.7)	72 (18.1)	2.48	ปาน กลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
14. การกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของ สมาชิกรัฐสภา จะช่วยให้ได้นักการเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น	96 (24.1)	141 (35.4)	116 (29.1)	39 (9.8)	6 (1.5)	3.71	มาก
15. การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องพ้นจากสมาชิกภาพของ ส.ส. จะทำให้มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน	100 (25.1)	179 (45.0)	95 (23.9)	20 (5.0)	4 (1.0)	3.89	มาก
*16. การกำหนดให้รัฐบาลตั้งกระทรวง ทบวง กรม หรือโอนหรือยุบกระทรวง ทบวง กรม ได้โดย พระราชกฤษฎีกา นั้น จะทำให้บทบาทของรัฐสภา มีความสำคัญน้อยลง	15 (3.8)	52 (13.1)	169 (42.5)	115 (28.9)	47 (11.8)	2.68	ปาน กลาง
17. การกำหนดให้ผู้ต้องหาในคดีอาญา ได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม เป็นหลักประกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชาวไทยได้มากขึ้น	113 (28.4)	175 (44.0)	83 (20.9)	23 (5.8)	4 (1.0)	3.93	มาก
18. การกำหนดให้จำเลยที่ถูกคุมขัง และ ต่อมาศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าไม่ได้ทำผิด สามารถเรียกค่าทดแทนจากรัฐได้ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล	170 (42.7)	154 (38.7)	63 (15.8)	6 (1.5)	5 (1.3)	4.20	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
19. การกำหนดให้ประชาชนสามารถฟ้อง ต่อศาลปกครองว่าการกระทำของเจ้า หน้าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมาย จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ระ มัด ระวังในการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม	189 (47.5)	141 (35.4)	54 (13.6)	10 (2.5)	4 (1.0)	4.26	มาก
20. การกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมา จากการเลือกตั้งโดยตรง หรือความ เห็นชอบของสภาท้องถิ่น จะทำให้ เกิดประชาธิปไตยโดยตรงมากขึ้น	130 (32.7)	149 (37.4)	97 (24.4)	17 (4.3)	5 (1.3)	3.96	มาก
21. การกำหนดให้มีตัวแทนจากพรรค การเมืองในการสรรหาผู้สมควรดำรง ตำแหน่งคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะช่วย ให้เกิดการตรวจสอบที่ยุติธรรม	53 (13.3)	143 (35.9)	88 (22.1)	65 (16.3)	49 (12.3)	3.22	ปาน กลาง
*22. การกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง 50,000 คน เข้าชื่อกันร้องขอ ให้ ถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส., ส.ว. ประธานศาลทั้งหลาย หรือ ข้าราชการระดับสูงได้ หากมีพฤติการณ์ ส่อทุจริต หรือร้ายแรงผิดปกติ นั้น เป็น สิ่งที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ	28 (7.0)	55 (13.8)	84 (21.1)	129 (32.4)	102 (25.6)	2.44	ปาน กลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 398)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	ระดับ ความ คิดเห็น
23. การกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตาม คำแนะนำของวุฒิสภา เป็นสิ่งที่เหมาะสม กับการเมืองการปกครองของไทย	116 (29.1)	151 (37.9)	106 (26.6)	18 (4.5)	7 (1.8)	3.88	มาก
*24. การกำหนดให้ ส.ส. จะเสนอ หรือร่วมเสนอญัตติขอแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ได้เมื่อพรรคที่ ส.ส. นั้นสังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้ เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการ แสดงความคิดเห็นของ ส.ส.	6 (1.5)	24 (6.0)	156 (39.2)	156 (39.2)	56 (14.1)	2.42	ปาน กลาง
*25. การทำให้พรรคการเมืองสามารถ จัดตั้งได้โดยง่ายจะทำให้พรรคเล็ก พรรคน้อยมาก และไม่สามารถพัฒนา ไปสู่พรรคการเมืองที่เข้มแข็งได้	13 (3.3)	32 (8.0)	116 (29.1)	143 (35.9)	94 (23.6)	2.31	ต่ำ
รวม						3.47	ปาน กลาง

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 4 โดยภาพรวมพบว่า นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และสามารถจัดลำดับ ความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ การกำหนดให้องค์กรมนตรีต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของ พรรคการเมือง และไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดๆ เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเมืองไทย ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาได้แก่ การกำหนดให้ประชาชนสามารถฟ้องต่อศาลปกครองว่าการกระทำของ

เจ้าหน้าที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระมัดระวังในการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 4.26$) และการกำหนดให้จำเลยที่ถูกคุมขัง และต่อมาศาลพิพากษาถึงที่สุดว่า ไม่ได้ทำผิด สามารถเรียกค่าทดแทนจากรัฐได้ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ การทำให้พรรคการเมืองสามารถจัดตั้งได้ โดยง่ายจะทำให้เกิดพรรคเล็กพรรคน้อยมาก และไม่สามารถพัฒนาไปสู่พรรคการเมืองที่เข้มแข็งได้ ($\bar{X} = 2.31$) รองลงมาได้แก่ การกำหนดให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอหรือร่วมเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ได้เมื่อพรรคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้ เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{X} = 2.42$) และ การกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 50,000 คน เข้าชื่อกันร้องขอให้ถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลทั้งหลาย หรือข้าราชการระดับสูงได้ หากมีพฤติการณ์ส่อทุจริต หรือร้ายแรงผิดปกติ นั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.44$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ส่วนนี้ เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และสถานศึกษา ที่เป็นมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด กับตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบ กรณีประชากรตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่า t-test ประชากรตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้ One-way ANOVA โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ไว้ที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

1.1 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามเพศ

(n = 398)

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D	t	P
ชาย	177	86.53	8.28	-0.409	0.688
หญิง	221	86.85	7.80		

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามเพศ ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -0.409 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.688 ซึ่งสูงกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.2 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามอายุ

(n = 398)

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D	t	P
18 - 20	173	86.25	6.99	-1.036	0.301
21 ปีขึ้นไป	225	87.05	8.08		

จากตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามอายุ ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -1.036 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.301 ซึ่งสูงกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

(n = 398)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (B)	4	783.325	195.831	3.449	0.009*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (W)	393	22313.280	56.777		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา ค่า F ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.449 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.009 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา เป็นรายคู่

n = 398

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ชั้นปีที่กำลังศึกษา				
			1	2	3	4	5
1. ชั้นปีที่ 1	85.17	7.19	-			*	*
2. ชั้นปีที่ 2	87.03	6.72		-			
3. ชั้นปีที่ 3	85.27	7.64			-	*	*
4. ชั้นปีที่ 4	88.19	8.45	*		*	-	
5. มากกว่าชั้นปีที่ 4	88.95	7.75	*		*		-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับชั้นปีที่ 4 โดยที่ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 85.17$) เห็นด้วยน้อยกว่าชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 88.19$) ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับชั้นปีที่กำลังศึกษามากกว่าชั้นปีที่ 4 โดยที่ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 85.17$) เห็นด้วยน้อยกว่าชั้นปีที่กำลังศึกษามากกว่าชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 88.95$) ชั้นปีที่ 3 มี

ความคิดเห็นที่แตกต่างกับชั้นปีที่ 4 โดยที่ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 85.27$) เห็นด้วยน้อยกว่าชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 88.19$) และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับชั้นปีที่กำลังศึกษามากกว่าชั้นปีที่ 4 โดยที่ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 85.27$) เห็นด้วยน้อยกว่าชั้นปีที่กำลังศึกษามากกว่าชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 88.95$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.4 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามภูมิลำเนา

(n = 398)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (B)	5	980.568	196.114	3.476	0.004*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (W)	392	22116.038	56.418		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามภูมิลำเนา ค่า F ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.476 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.004 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่า นิสิตคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามภูมิลำเนาเป็นรายคู่

n = 398

ภูมิลำเนา	$\bar{X}$	S.D.	ภูมิลำเนา					
			1	2	3	4	5	6
1. กรุงเทพมหานคร	85.03	7.52	-			*		*
2. ภาคเหนือ	87.85	7.45		-				
3. ภาคกลาง	86.19	7.15			-	*		
4. ภาคใต้	88.86	7.57	*		*	-	*	
5. ภาคตะวันออก	85.32	8.70				*	-	
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	87.43	7.27	*					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามภูมิลำเนาเป็นรายคู่ พบว่า ภูมิลำเนาที่อยู่กรุงเทพฯ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ โดยที่ภูมิลำเนาที่อยู่กรุงเทพฯ ($\bar{X} = 85.03$) เห็นด้วยน้อยกว่าภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ($\bar{X} = 88.86$) ภูมิลำเนาที่อยู่กรุงเทพฯ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยที่ภูมิลำเนาที่อยู่กรุงเทพฯ ($\bar{X} = 85.03$) เห็นด้วยมากกว่าภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X} = 87.43$) ภูมิลำเนาที่อยู่ภาคกลางมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ โดยที่ภูมิลำเนาที่อยู่ภาคกลาง ($\bar{X} = 86.19$) เห็นด้วยน้อยกว่าภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ($\bar{X} = 88.86$) และภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออก โดยที่ภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ($\bar{X} = 88.86$) เห็นด้วยมากกว่าภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออก ($\bar{X} = 85.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

1.5 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

(n = 398)

ระดับความรู้	n	$\bar{X}$	S.D	t	P
ต่ำ	15	86.93	6.47	0.118	0.907
สูง	383	86.70	7.68		

จากตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.118 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.907 ซึ่งสูงกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 นิสิต นักศึกษา ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยปิด กับมหาวิทยาลัยเปิด มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด

(n = 398)

บรรยากาศการเรียนการสอน	n	$\bar{X}$	S.D	t	P
มหาวิทยาลัยปิด (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)	199	85.63	7.06	-2.831	0.005*
มหาวิทยาลัยเปิด (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง)	199	87.78	8.03		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -2.831 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.005 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในมหาวิทยาลัยปิด (เกษตรศาสตร์) ($\bar{X} = 85.63$) เห็นด้วย น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในมหาวิทยาลัยเปิด (รามคำแหง) ($\bar{X} = 87.78$) จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงความแตกต่างของตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา ความรู้เกี่ยวกับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นอกจากนี้ยังได้ศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้แก่ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิฐานะ และสถานศึกษา ที่แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด ส่วนตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้แก่ เพศ อายุ และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ได้นั้น ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์สำหรับตัวแปรที่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้แก่ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิฐานะ และบรรยากาศการเรียนการสอน ที่แบ่งเป็นบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยปิด และในมหาวิทยาลัยเปิด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ได้แก่

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตในชั้นปีที่สูงกว่าย่อมจะต้องลงทะเบียนรายวิชาต่างๆมาแล้วมากกว่านิสิตที่ชั้นปีต่ำกว่า ทำให้ได้รับความรู้จากรายวิชาต่างๆที่หลากหลายมากกว่านิสิตซึ่งมีชั้นปีที่ต่ำกว่า จึงทำให้มีข้อมูลในการตัดสินใจและพิจารณามากกว่า ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่ได้รับข้อมูลและความรู้มากกว่าย่อมจะส่งผลถึงโลกทรรศน์ให้มีความแตกต่างไปบ้างกับนิสิตที่มีข้อมูลและความรู้น้อยกว่า

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จุจดาว (2543) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2540 พบว่า ชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของนักเรียนรายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ทั้งนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันก็ย่อมได้รับการเลี้ยงดูอบรมและมีค่านิยมที่แตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็นทางการเมือง โดยเฉพาะผู้ที่มาจากภาคใต้มักจะมีค่านิยมที่จะสนใจทางการเมืองและมีแนวโน้มที่จะต่อต้านการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมของฝ่ายปกครองมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาในภาคอื่นๆ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คุณดาว (2543) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พบว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของนักเรียนรายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิต นักศึกษา ที่มีบรรยาการการเรียนการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิต นักศึกษา ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด มีความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

การที่ผลการทดสอบสมมติฐานมีผลดังกล่าว อาจเนื่องมาจากการสอนในระบบมหาวิทยาลัยปิดและการสอนในระบบมหาวิทยาลัยเปิดนั้น ทำให้กรอบทางความคิดหรือโลกทัศน์ของนิสิต นักศึกษา แตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบมหาวิทยาลัยปิดที่จะมีความเคร่งครัดในเรื่องของการที่นิสิตจะต้องมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ซึ่งแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยเปิดซึ่งไม่เน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดจำนวนมากมักจะไม่สามารถได้เข้าเรียนในชั้นเรียนแต่จะนิยมนอ่านตำราและหนังสือถึง

ข้อสอบในรายวิชาต่างๆเพื่อเตรียมสอบมากกว่า นอกจากนี้แล้วรูปแบบของการทำกิจกรรมของนิสิตในมหาวิทยาลัยปิดก็มักจะมีการทำกิจกรรมร่วมในระหว่างนิสิตที่เรียนอยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน ผิดกับนักศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งมักที่จะมีการแบ่งการทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่เป็น “ชม” มากกว่าซึ่งในแต่ละชมุนั้นจะมีผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งย่อมทำให้มีมุมมองที่แตกต่างออกไปจากนิสิตในมหาวิทยาลัยปิด

จากผลการศึกษาถึงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้นแม้ว่าในภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาก็จะไม่มีความคิดเห็นไปในทางแง่ลบ แต่ความคิดเห็นที่มีก็ไม่ได้เป็นแง่บวกในระดับที่สูงมาก แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่แล้วประชาชนให้ความยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ดีฉบับหนึ่ง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องที่ควรจะต้องได้รับการพิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเด็น การกำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียง เลือกตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในส่วนของบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองไม่ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้รับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากระบบบัญชีรายชื่อเลย และการกำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลงเมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิก พรรคการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีกลไกบางอย่างที่ก่อให้เกิดขัดแย้งกันเองภายในตัวรัฐธรรมนูญ เช่น รัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งสูงสุดด้วย ซึ่งกลไกเช่นนี้ที่สุดเมื่อรัฐบาลมีความเข้มแข็งมากเกินไปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนจึงถูกลดทอนความสำคัญลงไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์กับ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยทำการหาจำนวนประชากรที่ต้องการสุ่มในแต่ละกลุ่มซึ่งแบ่งเป็นทั้งสิ้น 2 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วจึงเก็บข้อมูลด้วยการทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 398 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ค่า t-test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระ ที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลกับตัวแปรตาม

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 398 คน พบว่า พบว่า นิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.5) และเพศชาย (ร้อยละ 44.5) โดยส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 56.5) รองลงมา ได้แก่อายุ 18 – 20 (ร้อยละ 43.5) ตามลำดับ สำหรับชั้นปีที่กำลังศึกษานั้น ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี ที่ 2 (ร้อยละ 24.4) รองลงมา เป็นชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 24.1) ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 23.6) ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 18.6) และมากกว่าชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 9.3) ตามลำดับ ส่วนภูมิลำเนา นั้น ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 34.4) รองลงมา มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ (ร้อยละ 25.6) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง (ร้อยละ 14.3) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 13.3) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ (ร้อยละ 6.8) และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออก (ร้อยละ 5.5) ตามลำดับ

สำหรับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น โดยภาพรวมของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 0.67$) ซึ่งนิสิตมีความรู้ในเรื่องของ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดมิได้ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน ($\bar{X} = 0.94$) มากที่สุด ส่วนในเรื่องของ บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.21$) นั้นนิสิตมีความรู้น้อยที่สุด ตามลำดับ

ในส่วนของการคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยภาพรวมของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และสามารถจัดลำดับความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดได้ดังนี้ การกำหนดให้องคมนตรีต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดๆ เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเมืองไทย ($\bar{X} = 4.33$) และเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่อง การทำให้พรรคการเมืองสามารถจัดตั้งได้โดยง่าย จะทำให้เกิดพรรคเล็กพรรคน้อยมาก และไม่สามารถพัฒนาไปสู่พรรคการเมืองที่เข้มแข็งได้ ($\bar{X} = 2.31$) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา และระบบการสอนในมหาวิทยาลัย ส่วน เพศ อายุ และ ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตารางที่ 13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน				
ตัวแปร	ค่านัยสำคัญ	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน	
1. เพศ	0.688		✓	
2. อายุ	0.301		✓	
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา	0.009*	✓		
4. ภูมิลำเนา	0.004*	✓		
5. ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	0.907		✓	
6. มหาวิทยาลัยปิด และมหาวิทยาลัยเปิด	0.005*	✓		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่จะได้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมมากขึ้นเมื่อถึงเวลาอันสมควรต่อไป ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ว่า บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{x} = 0.21$) กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือใจยื่นบัญชีฯ เท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรทราบ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องส่งเรื่องไปยังวุฒิสภา ($\bar{x} = 0.23$) ซึ่งทั้งประการนี้อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ในสถาบันการศึกษาจึงควรมีการสอดแทรกความรู้เบื้องต้นของรัฐธรรมนูญในด้านต่างๆ ให้แก่นิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องข้อกำหนดของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือกระบวนการดำเนินการเอาผิดต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเอาไว้ในวิชาพื้นฐานของสถาบันการศึกษาเพื่อให้นิสิต นักศึกษามีความรู้ในเรื่องนี้ดียิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า การกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอหรือร่วมเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ได้เมื่อพรรคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้ เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{x} = 2.42$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่สภาพการเมืองไทยในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าในหลายๆ ครั้งการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องตัดสินใจโดยอ้างอิงกับมติพรรคทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพที่เพียงพอ ทว่า ยังมีนิสิต นักศึกษาส่วนหนึ่งที่ยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญของประเด็นเหล่านี้ จึงควรที่จะได้มีการทำความเข้าใจผ่านทางการเรียนรู้ในชั้นเรียน ถึงผลกระทบจากประเด็นเหล่านี้ให้มากขึ้น

3. ควรมีการเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้แก่ประชาชนทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนิสิตนักศึกษาให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนรับรู้ถึง “สิทธิ” และ “หน้าที่” ของตนตามรัฐธรรมนูญมากขึ้น เพื่อที่จะได้ใช้สิทธิและปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น เช่น ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เป็นต้น เพื่อให้องค์ความรู้ในด้านนี้กว้างขวางและครอบคลุมยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะทำการศึกษาดังตัวแปรอื่นๆ ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เช่น ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระดับการรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เป็นต้น เพื่อขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะได้มีการศึกษาประเด็นที่เป็นนามธรรม อาทิเช่น เรื่องจริยธรรมของผู้นำ และ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไขกลไกทางการเมืองการปกครอง อาทิเช่น การทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีความเป็นอิสระจากการครอบงำของฝ่ายบริหาร วิธีการในการควบคุมการใช้อำนาจทางการเมืองไม่ให้เกิดเป็นลักษณะของการผูกขาดอำนาจ

4. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันไปด้วย เพื่อที่จะสามารถศึกษาข้อมูลในเชิงลึกได้ดีขึ้นและมีความชัดเจนมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เกษม ศิริสัมพันธ์. 2547. **ทักษิณกับประชาธิปไตยในระบบพรรคการเมือง. รู้ทันทักษิณ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ขอคิดด้วยคน.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. 2546. **พื้นฐานรัฐศาสตร์กับการเมืองในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2547. **การเมือง การปกครองไทย: หลายมิติ**. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2542. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527. **ปัญหารัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองในสถานการณ์ปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2548. **ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย (Online)**. Available: www.ru.ac.th/university/history.html.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2548. **ประวัติความเป็นมาของคณะสังคมศาสตร์ (Online)**. Available: www.soc.ku.ac.th/oldsoc/main/main.html.

คณิน บุญสุวรรณ. 2541. **คู่มืออ่านรัฐธรรมนูญฉบับใหม่: โครงสร้างและหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์วิชาการ.

คันฉัตร อินทชาติ. 2515. **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

งานบริการวิชาการ หน่วยทะเบียนนิสิต. 2548. **รายชื่อนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จำนง พรายเข้มแข. 2531. **การเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการเรียนการสอนซ่อมเสริม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

จำเรียง ภาวิจิตร. 2526. **สาธารณมติ. เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2)**. กรุงเทพฯ: บริษัท สารมวลชน จำกัด, 248-249.

จินตนาภา โสภณ. 2542. **ความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานวิจัยและนักวิจัยที่มีต่อปัญหาระบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชวาล แพรัตกุล. 2516. **เทคนิคการวัดผล**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

จุฑาภา ฐักดี, เรืออากาศเอก. 2543. **ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เดโช สนวนานนท์. 2541. **แนวทางการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540**. กรุงเทพฯ: หจก. วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น จำกัด.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.อินเตอร์ พริ้นท์ จำกัด.

ธีระวัฒน์ มอนไชสง. 2546. **ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นพมาศ ชีระเวคิน. 2534. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2520. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. **ทัศนคติ การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

พนมไพร เกตุษา. 2545. **ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับกรเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2548. **ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย** (Online). Available: www.ku.ac.th/about/general.html.

เขวาคี วิบูลย์ศรี. 2528. **หลักการวัดผลและการสร้างข้อสอบ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2535. **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทัศนคติ กับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชร จุลคำลี. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2540 ของนักศึกษาปริญญาโท**. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วีระ ปรีทอง. 2544. **การกำหนดองค์การ: ศึกษากรณีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัลลภ รัฐนัตรานนท์. 2545. เอกสารประกอบการเรียนระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สรรพวุฒิ พัทธพันธุ์, พ.ศ.ศ. 2533. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจสันติ
บาล กองบัญชาการสอบสวนกลาง กรมตำรวจ ต่อสาเหตุการกระทำผิดวินัย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สาธิต ศิมี. 2544. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ
ศักราช 2540: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทพศิรินทร์. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2548. รายงานสารสนเทศทางการศึกษาของ สกอ.
(Online). Available: www.mua.go.th.

สำนักบริการวิชาการ และทดสอบประเมินผล. 2548. รายชื่อนิติบัญญัติ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุชัย หรดี. 2547. การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา อำเภอ
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. อ้างถึง Yamane, T. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed.,
Harper International Edition, Tokyo.

สุโท เจริญสุข. 2525. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพร่พิทยา.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว.. 2509. ประชุมปาฐกถาและคำอธิบายของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช 2489 –
2509. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมสาสน์.

หยุด แสงอุทัย. 2526. หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

หลวงประดิษฐมนูธรรม. 2513. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นิติเวช.

อภิวุฒิ กุลกานต์สวัสดิ์. 2540. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประเมินอากรต่อการนำระบบราคาเกณฑ์มาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินราคาสินค้าสำหรับการจัดเก็บภาษีอากร: ศึกษากรณีสำนักงานศุลกากรนำเข้าท่าเรือกรุงเทพ กรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกริก.

อมร รักษาสัตย์. 2543. ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน: คู่มือการเรียนรู้การสอน การเผยแพร่และการมีส่วนร่วม สำหรับครูอาจารย์และผู้นำชุมชน. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน.

อุทัย หิรัญโต. 2526. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อุทุมพร (ทองอุไร) จามรมาน. 2531. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: พันนี้พับบลิชชิง.

Best, J. W. 1977. **Research in Education**. (3rd ed.). Engle Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.

Bloom, B. S. 1956. **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive D**. New York: David McKay Company, Inc.

Engle, T. L. and L. Shellgrove. 1969. **Psychology : Its Principle and Application**. New York : Harcourt , Brace and World.

Foster, C. R. 1952. **Psychology of life Adjustment Illinois**. Chicago: American Technical Society.

Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Isaak, A. C. 1984. **Scope and Methods of Political Science: An Introduction to the Methodology of Political Inquiry**. (3rd ed.). Illinois: The Dorsey Press.

Maier, N. R. F. 1955. **Psychology in Industry**. Boston: Houghton Mifflin Company.

Shaw, M. E. and J. M. Wright. 1967. **Scale for Measurement of Attitude**. New York:
McGraw-Hill Book Company, Inc.

Wahlmen, M. 1971. **Crisis and Sequences in Political Development**. Princeton: University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

แบบสอบถามนี้จัดทำโดย นางสาวสาวิตตรี ศิลประเสริฐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยแบบสอบถามชุดนี้มี 4 ส่วน
ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา ☐ ชั้นปีที่ 1 ☐ ชั้นปีที่ 2
☐ ชั้นปีที่ 3 ☐ ชั้นปีที่ 4 ☐ มากกว่าชั้นปีที่ 4

4. ภูมิลำเนา

☐ กรุงเทพมหานคร ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคกลาง
☐ ภาคใต้ ☐ ภาคตะวันออก ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม			สำหรับผู้ วิจัย
ข้อความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540	ใช่	ไม่ใช่	
1. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็น ประมุขใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล			
2. ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดมิได้			
3. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติ ไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาใน ราชอาณาจักรจะกระทำไม่ได้			
4. รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กำหนดให้ รัฐต้องจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างน้อยสิบสองปี			
5. บุคคลมีหน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
6. บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบ เศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาดมิใช่ส่งเสริม สนับสนุน ระบบ สหกรณ์			
7. ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา			
8. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน			
9. บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง			
10. บุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ในวัน เลือกตั้ง			
11. วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน			
12. อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง			
13. คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการและ กรรมการอื่นรวมกันทั้งหมด 5 คน			
14. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธาน รัฐสภาเพื่อให้พิจารณากฎหมาย			
15. นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันไม่ได้			

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม			สำหรับผู้ วิจัย
ข้อความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540	ใช่	ไม่ใช่	
16. หากรัฐมนตรีต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้ศาลให้รอลงอาญาไว้ ความเป็นรัฐมนตรีก็สิ้นสุดลงเฉพาะตัว			
17. การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษา หรือตุลาการอย่างน้อย กึ่งหนึ่งขององค์คณะ			
18. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 นั้นหลักโดยทั่วไป การค้น ในที่สาธารณะ สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องรออนุญาต			
19. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ			
20. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อย กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้			
21. กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง อันควรทราบ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องส่งเรื่องไปยังวุฒิสภา			
22. ในการลงมติของสมาชิกวุฒิสภาในการถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง ให้ถือว่าคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มี อยู่ของวุฒิสภา			
23. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วยประธานกรรมการคน หนึ่งและกรรมการอื่นอีกเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง			
24. ชุติติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข เพิ่มเติม และให้รัฐสภาพิจารณาเป็นส่วาระ			
25. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในปัจจุบัน			

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	
1. การกำหนดให้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ของประเทศ จะทำให้รัฐธรรมนูญมีความ เหมาะสมกับประเทศไทย						
2. การกำหนดให้องค์มนตรีต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของ พรรคการเมือง และไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรค การเมืองใดๆ เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเมืองไทย						
3. การที่รัฐจะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ได้ เท่าที่จำเป็นเท่านั้น จะสอดคล้องกับบริบทของ สังคมไทย						
4. การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ หรือคัดค้านหรืออุทธรณ์การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ที่กระทำความผิดหรืออาชญากรรมต่อตน เป็นสิ่งที่ทำให้ ประชาชนมีหลักประกันในสิทธิเสรีภาพที่แน่นอน						
5. การกำหนดให้การเลือกตั้งเป็น “หน้าที่” จะช่วย ทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น						
6. การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนา ความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ในฐานะหน่วย สำคัญสูงสุดของสังคม จะช่วยทำให้ประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น						
7. การกำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียง เลือกตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในส่วนของ บัญชีรายชื่อพรรคการเมืองไม่ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้รับ ส.ส.จากระบบบัญชีรายชื่อเลย เป็นสิ่งที่ ไม่ยุติธรรมสำหรับพรรคการเมืองพรรคเล็ก						

เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	
8. การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วัน จะช่วยพัฒนาพรรคการเมืองไทยให้มีความเป็นสถาบันมากขึ้น						
9. การกำหนดให้สมาชิกภาพของ ส.ส. ต้องสิ้นสุดลง เมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิก พรรคการเมือง จะทำให้พรรคการเมืองสามารถควบคุมวินัยของลูกพรรคได้มากขึ้น						
10. การห้ามมิให้ ส.ว. สังกัดพรรคการเมือง จะช่วยให้วุฒิสภาสามารถทำหน้าที่กลั่นกรองการทำงานของ ส.ส. ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ฝักฝ่ายใด						
11. การกำหนดให้เป็น ส.ว. เกิน 1 วาระแล้วสมัครเป็น ส.ว. วาระที่ 2 ติดต่อกันไม่ได้ นั้น เป็นการจำกัดสิทธิทางการเมือง						
12. การกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาทำการหาเสียง จะทำให้สามารถทำหน้าที่เป็นกลาง เพื่อผลประโยชน์ของประเทศโดยรวม						
13. การกำหนดให้การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ต้องมี ส.ส. ร่วมลงชื่อไม่น้อยกว่า 200 คน เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะอาจทำให้เกิดเผด็จการในรัฐสภา						
14. การกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา จะช่วยทำให้ได้นักการเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น						
15. การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องพ้นจากสมาชิกภาพของ ส.ส. จะทำให้มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน						

เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	
16. การกำหนดให้รัฐบาลตั้งกระทรวง ทบวง กรม หรือโอนหรือยุบกระทรวง ทบวง กรม ได้โดยพระราชกฤษฎีกา นั้น จะทำให้บทบาทของรัฐบาล มีความสำคัญน้อยลง						
17. การกำหนดให้ผู้ต้องหาในคดีอาญาได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม เป็นหลักประกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชาวไทยได้มากขึ้น						
18. การกำหนดให้จำเลยที่ถูกคุมขัง และต่อมาศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าไม่ได้ทำผิด สามารถเรียกค่าทดแทนจากรัฐได้ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล						
19. การกำหนดให้ประชาชนสามารถฟ้องต่อศาลปกครองว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระมัดระวังในการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม						
20. การกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรง หรือความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น จะทำให้เกิดประชาธิปไตยโดยตรงมากขึ้น						
21. การกำหนดให้มีตัวแทนจากพรรคการเมืองในการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะช่วยให้เกิดการตรวจสอบที่ยุติธรรม						
22. การกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 50,000 คน เข้าชื่อกันร้องขอให้ถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. ประธานศาลทั้งหลาย หรือข้าราชการระดับสูงได้ หากมีพฤติการณ์ส่อทุจริต หรือร้ายแรงผิดปกตินั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ						

เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	
23. การกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่า การตรวจเงินแผ่นดินตามคำแนะนำของวุฒิสภา เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเมืองการปกครองของ ไทย						
24. การกำหนดให้ ส.ส. จะเสนอหรือร่วมเสนอ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้เมื่อพรรคที่ ส.ส. นั้นสังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้ เป็นการจำกัด สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ ส.ส.						
25. การทำให้พรรคการเมืองสามารถจัดตั้งได้ โดยง่ายจะทำให้เกิดพรรคเล็กพรรคน้อยมาก และไม่สามารถพัฒนาไปสู่พรรคการเมืองที่ เข้มแข็งได้						

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ ข ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
o1	90.33	46.851	.269	.741
o2	89.40	46.110	.417	.732
o3	90.13	50.395	-.006	.756
o4	89.67	47.264	.346	.737
o5	89.73	51.720	-.139	.768
o6	89.73	46.064	.348	.736
o7	90.60	48.179	.225	.744
o8	90.00	44.966	.456	.728
o9	90.03	46.516	.384	.734
o10	89.40	43.145	.691	.712
o11	90.53	47.292	.241	.743
o12	89.93	45.168	.363	.734
o13	90.50	47.362	.326	.738
o14	89.97	48.447	.159	.748
o15	89.93	42.892	.647	.713
o16	90.63	48.723	.196	.745
o17	89.83	46.764	.370	.735
o18	89.77	46.530	.398	.733
o19	89.57	47.702	.300	.740
o20	89.90	48.024	.236	.743
o21	90.30	48.010	.219	.744
o22	90.53	49.292	.049	.758
o23	89.97	46.240	.372	.734
o24	90.93	49.651	.060	.754
o25	90.67	48.575	.175	.747

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 25

Alpha = .748

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-สกุล : นางสาวสาวิตตรี ศิลประเสริฐ

เกิด วัน เดือน ปี : วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2525

การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองจางวิทยา ปี พ.ศ. 2540 – 2542

ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปี พ.ศ. 2543 – 2546

การทำงาน : นักวิชาการวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง